

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre 2 " 50 "
Negyedévre . . . 1 " 25 "
Közsegeknek, körjegyzőknek és
neptantóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Va-
scentin K. fia, Weidinger N., Réz-
bányay J., Böhm Manó, Engel
Lajos kereskedésében és a fő-
dohánytözségében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal Király-
utca 14-ik szám, hol mindenkor
a legutjányosabb árak szabtnak.
Minden békittott hirdetés után
30 kr. béklyegdíj fizetendő.

Nyilttérben 1 sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca
14. sz.) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 14-ik szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A kiállítás vége.

Még egy nap és lezáródik a kiállítás és véle a legszebb fejezet Pécs sz. kir. város történetében.

Amit óhajtottunk beteljesedett. Beteljesedett oly mértékben, minőt legmészebb álmainkban sem mertünk reményleni. Kiállításunk várakozásan felül jól sikerült ugy anyagilag: a bevételeknél tekintélyes fölösleget eredményezve, mint szellemileg: vonzó és tanulságos gyűjteményét képezve a földmívelés, ipar és művészet alkotásainak, habár az igazsághoz hiven nem zárkozhatunk el től sem azon tény elől, hogy e gyűjteményből igen számos és igen jelentékeny pécsi iparos művei föltűnően hiányzanak, kik — történet légyen távolmaradások fősvénységéből, indolentiából, ártartiságból, érzékenykedésből, vagy akármint okból — ez által határozott mulasztást követtek el ugy maguk, mint városuk irányában

De ki találná most kedvét a gánacs, a szigorú ítelet szavaiban? Most, midőn Pécs város minden fia ünnepet ül, a munka dicsőséges ünnepét. Négy hét óta tartanak ez ünnep napok. A város tömve idegenekkel. A kormány képviselői, külföldi és hazai kitűnőségek, Tolna, Somogy, Baranya és a szomszéd vidékek értelmisége, a földnép ezerei szakadatlan láncolatban jöttek kiállításunk megzemlélésére. Négy héten át Pécs sz. kir. városa volt a magyar haza legjelentékenyebb helye, melyre az egész ország figyelme irányult és Baranyának valóságos központja, mint volt a 30-as és 40-es években, midőn még hatása Tolnára, Somogyra, Bácskára, Slavoniára is kiterjedt, iparával, kereskedelmével, művészetével, tudományával, szokásaival messze vidéken uralkodva. És e központ neme-ak méltónak mutatta magát a feléje irányult figyelemre, hanem valóságos elbájolta a jövevényt. Pécs szépségéről, nagyságáról, előhaladott iparáról, fejlett intelligenciájáról beszél ma az egész ország, az űs Mecsek városát dicsőség veszi körül, jó hire messze szárnyal, az ország határain is túl, a benne pezsgő élet a legszebb jövőt tárja elénk — s mindezt kiállításunknak köszönhetjük. Hála és elismerés a kiállítás létesítőinek!

E kiállítás eszméje a pécsi kereskedelmi iparkamara és a baranyamegyei gazdasági egyesület kebeléből indult ki s a nagy mű létesítése, szerenéses megvalósítása is e két testület intéző férfiai fáradhatatlan ügybuzgóságának köszönhető. Az ő érdemök hervadhatatlan a kiállítás körül és bizonyára legfelsőbb

helyen is méltó elismerésben fog részesülni.

De midőn ez érdemeiről általánoságban szólunk, lehetetlen hogy külön meg ne emlékezzünk azon férfúról, kinek nevéhez fűződik a kiállítás egész sikere és dicsősége. E férfú N á d o s y K á l m á n, a kiállítás elnöke, kinek ügybuzgósága, a közügyek terén kifejtett működése és áldozatkészsége mai önző korunkban tüneményyszerű s azon — sajnos, ma már kivészó félben levő — régi nemesekre emlékeztet, kik a „noblesse oblige“ elvét nem csak jelszóul hangoztatták, hanem egész életükben követték. Bármily magas kitüntetés érje közéletünk e kiváló alakját, az régen meg van érdemelve; bármily magas kitüntetést kapjon is, az váratlanul fog jönni reá nézve, mert Nádosy amit tesz, nem a kitüntetés reményében, hanem a közügyekért verő nemes szíve sugallatából teszi, mely öntudatában leli legnagyobb és egyedüli jutalmát. De bármily nagy jutalomban részesüljön is föltűről, kitüntetése hiányos lesz, ha nem járul hozzá Pécs sz. kir. város kitüntése is.

A kiállítás létesítésével Nádosy Kálmán nemcsak magának és az ügynek, hanem első sorban és legkivált Pécs városának szerzett dicsőséget. Nádosy Kálmán arany betűkkel írta be nevét Pécs sz. kir. város évkönyveibe. Nádosy Kálmán Pécs sz. kir. város polgárságát hállára kötelezte a mega íránt. Róvjuk le íranta hála tartozásunkat Adjunk meg neki a legnagyobb kitüntetést, mit egy város polgársága egy polgárnak adhat: válasszuk meg városunk diszpolgárává.

Eljen Nádosy Kálmán Pécs sz. kir. város diszpolgára!

Fejler Mihály.

Matlekovits Pésett.

Gróf Széchenyi Pál földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter után államtitkára: Matlekovits Sándor is eljött hozzánk. Hétfőn érkezve 5 napig időzött megyénk területén és ez 5 napból hármat kiállításunk és nevezetesebb gyártelepeink megtekintésére fordított. Meglátogatta Koch Feoencz somogyi kőszénbányáját, a duna-gőzhajózási társaság bányatelepét, a Zsolnay-gyárat, a székesegyházat, a Lítke pincézt, Engel Adolf fakereskedőt, Háberényi Pál gépgyáros, Ruprecht János rézöntő, Hoffmann Károly burtoгыáros, Kindl Feoencz lakatos, Erreth Antal bőrgyáros telepeit, Novotarszky Antal műkertészetét s így alkalma volt irányadó egyéni-segínekkel való érintkezés útján a tüz-helynél, közvetlen kezelőit, önszemlélt

alajján megismerni megyénk és városunk viszonyait, különösen pedig iparunkat, melynek nagyfokú fejlődtsége előttünk ugyan már régen ismeretes, a nagy világ elé azonban a maga valóságában csak most, a kiállítás útján lépett. Impozáns összességében meglepve, esodálkozásra és elismerésre gerjesztve laikus és szakértőt egyaránt.

Az államtitkár, miként beköszöntő beszédében a kiállítás fogadó bizottsága előtt kijelenté, azért jött, hogy megismerkedjék városunkkal, hogy szűkségeiteinket tudva, midőn arról lesz szó, hogy valamely téren az állam támogatását igénybe, azt a kormány, tájékozottsággal bírva — megadhassa. Jól eset hallanunk e szavakat, nem azért mintha ez államsegélyért kezeinket azonnal kinyújtani akaróknk, de mert látjuk, hogy a kormány jóakarral van irányunkban és mert érezzük, hogy az állam e támogatására előbb-utóbb szűkségünk lesz, mert bármily fejlett legyen is városunk ipara egyes ágakban, bármennyire számottevő tényező is az ország közgazdasági életében, ma állapotában és állományában a filloxera vészsel szemben, mely városunk és megyénk lakosságának nevezetes részét kenyerétől fosztja meg, mégis elégtelen és ép ezért nemcsak a meglévő alapokon tovább fejlesztendő, hanem új iparágak, telepek, gyárak föllállításával bővítendő.

Az államtitkár immár tudja szűkségeiteinket. Meg vagyunk győződve, hogy akkor, midőn ez újabb gyár- és ipartelemek létesítése lesz szóban, melyek a kormány hozzájárulása nélkül alig valósíthatók meg, Matlekovits államtitkárban városunk meleg szó-szólóra fog találni — s ez is egyik nevezetesebb eredménye a kiállításnak.

Ezek után áttérünk az államtitkár nálunk időzésének részleteire.

Matlekovits Sándor államtitkár nevével és leányával, Róza kisasszonnyal hétfőn utazott el Budapestről és Pellerdén Brázay Kálmán föld-birtokosál megpihenve, kedden d. e. jött be Pécsre, mikor is a kiállítást megzemlélt, délb- ben a főispán vendége volt Jozsefszky Ferenc alispán, Aidinger János polgármester, Szeifritz István kanonok, Nádosy Kálmán, Bartosságh Imre, Bánffy Simon, Opris Péter, Forray Iván, dr Zaráy Károly társaságában, kikhez később még néhányan csatlakozva, a társaság délután 3 órakor kocsikon kimentek Somogyra Koch Feoencz bányatelepének megzemlélésére, hol már ekkor a város legelőkelőbbjeiből nagyszámu, mintegy 40 tagú fényes férfi és női társaság gyűlt össze, kinek egy nagy része a bányás belséjét megtekintette. Szemle után luccullasi özsonna követezot, mely a háziur és neje vendégszeretétét fényesen igazolta. Az államtitkár 7 órakor búcsuzott el a szíves házigazdától s Pécsre hajlatva, részt vett a kiállítóknk bankjetén. Éjjelre

Pellérdre visszamenve, szerdán reggel Nádosy, Lechner Gyula rendőrkapitány és többek kísérte-ben Bányatelep ment, hol Litke Ferenc bányafelügyelő által fogadtatva, megsejmelte az András és Schroll bányákat, az iskolát, a templomot és a nagyvendéglőt, hol pazar reggelire volt terítve. Visszatérve, még a délelőtti folyamán megsejmelte a Zsolnay-féle gyárat, hol már ekkor családja, Duckerts budapesti belga főkonzul, Krasznay Mihály, Zsolnay György és több notabilitás várt rá, kiket a hosszabb ideig tartó gyársejmelés után a tulajdonos megvendéglét. Innen az államtükár kísértelevel a kiállítás területére hajtattak, hol részt vett a tisztelőre rög-töztönt lakomán, lakoma után pedig megsejmelte a székesegyházat, azután pedig a Litke-féle pincét, melyet beható szemléltetett, barátságos kocintás közben megismerkedve a házigazda finom pezsgővel és borával, melyeknek jószág messze földön ismeretes. Csütörtökön d. e. a városi főbb ipartelepek megsejmelését tűzte ki az államtükár programm, melyet be is tartott, megtekintve a Haberényi, Rueprecht, Erreth, Kindl, Hoffmann-féle gyártelepeket és Nowotarszky mértékzértését, melytől iránt igen érdeklődött és nemcsak a növények ismeretében, de azok tenyészési módja körül is nagy szakavatottságot árult el. A gyártelepek szemléjét befejezve, az államtükár búcsút véve Pellérdre hajtattak vissza családja-hoz, kikkel együtt péntek d. u. ment vissza Buda-pestre, a legszűbb emlékeket hagyva itt, és vive magával. Az államtükártól elbucsuant péntek délelőtti több városi és megyei notabilitás Pellérdre ment, hol a földesurnak szivesen látott vendégei voltak.

Dr. Roboz Zoltán fölolvasása.

IV.

(Folytatás és vége).

Én itt — Franciaországban szerzett tapasztalataim alapján — két irányt tartok figyelembe veendőnek. *Reconstituálni ugyanis egy első rendű borvidéket a szőlőt s helyre állítani az elpusztult szőlőt egy másod-, harmadrendű borvidékek.*

Mélyen tisztelt uraim! Jól méltóztatnak tudni, hogy az amerikai ellenálló alanyok két csoportra oszlanak: az egyik csoportba, a melynek legfőbb képviselője a Riparia sauvage, azok tartoznak, melyek ellenálló ugyan, ha kedvező klíma-és különösen talajra akadnak de gyümölcsök teljesen élvezhetetlen, s így arra lennének hivatva, hogy az ellenálló vad alanyt a mi nemes európai fajainkkal beoltsuk, megemestítsük; az amerikai ellenálló szőlők másik csoportja pedig oly fajokat foglal magában, melyek direkt természetére is alkalmasak; egyetlen egy direkt termő amerikai ellenálló fajunk sincs, melyről azt lehetne mondani, hogy bora még csak távolról is megközelíti a mi európai nemes rülingünk, kadarkánkát, sárféherünkét avagy burgundinkat, hanem ugyan is másod-, sőt harmadrendű bort adnak, azért én a direkt termő és eddig a legtöbb viszonyok között ellenálló fajt (a Jaquest, Herbeumont és York madeirát) csakis a másod-és harmadrendű borvidékekben tartom ésszerűnek tenyészíteni, a hol a szőlőnevelés nem fizeti ki magát; az elsőrendű borvidékeken pedig az elpusztult szőlőt európai nemes fajokkal látom helyreállítandónak — a rendszeres szőlőnevelésre berendezve, azon ésszerű oknál fogva, mert az európai nemes vesszőknek amerikai vadonyokra való oltása a kísérletezőknek még csak a legkezdtelegesebb, legkiseb stadiumában van, a melynek végleges eredménye — adja a jó ég, hogy rossz augur legyek — de jóslatom a növény-physiologian alapszik, teljesen negatív fog lenni. Hisz már Foix montpellieri tanár, ki az amerikai vesszők egyik legnagyobb ismerője, kimutatta a szövettani különbséget, mely az amerikai és európai vesszők között létezik, a mely különbség alapján az összeforradás nem lehet tökéletes és így az élete sem lehet hosszú: az oltványoknak és mégis amerikai alanyra ojtott európai nemes alanyokkal megmenteni akarni Magyarországot borászatát, a lehető legnagyobb képtelenségnek tartom! Méltóztatnak emlékezni mélyen tisztelt uraim, hogy ez előtt pár évvel fennem hirdettett, hogy a borászat meg van mentve, meg vannak mentve európai nemes fajaink az európai nemes galyának az amerikai alanyba való fás-oltása által; ez a mozgalom Heraultból, Franciaország legnagyobb amerikai-vessző termelő helyéből indult ki, sokan utána mentek s

a kísérletezést ténynek vették, mert úgy hirdettett és a tapasztalat mai nap már bebizonyította, hogy az oltványok 5—6 év alatt elpusztulnak, mert az alany és a nemes galy közötti összeforradás nem tökéletes s épen a szövettani különbözőségek miatt nem lehet tökéletes. Most már a fás-oltást a felodás fátolva fedi és sok felületet gazdának anyagi romlásra. Hasonló viszonyok kezdenek most felszínre jönni az úgynevezett zöld ojtással, mindenfelé hirdetik, hogy Magyarország borászata meg van mentve és a phylloxera elleni védekezésnek egyedül módja az, ha június hónapban, midőn a nedvkeréngteljes, az amerikai alanyra az európai nemes fajt zölden redőjtjük, szemezzük, ápoljuk és azt eldöntve, kapunk egy amerikai ellenálló fajt európai gallyal megemestítve.

A megérdemesít százelek az amerikai ellenálló fajtát, a növény teljes nedvkeréngsében lévő, természetes igen szép, de az mint a fás ojtásnál nem lehetett teljes az összeforradás és tartós az ojtvány, a két növény különböző szövettani szerkezete miatt, ép úgy nem lehet hasonló okból teljes az összeforradás a zöld ojtásnál, hisz itt is csak ugyanazon európai nemes galy, ugyanazon amerikai alany cambiuma és bélesatornájáról van szó. Feltétlenül hivatásunk kísérletezni, de egy kísérletet mint tapasztalati tényt hirdetni mindaddig, a míg csakugyan tapasztalata megdöntetlen ténynek nem lesz — nem szabad! S hogy ily reményünk nem lehet a zöld ojtással szemben a jövőre, tán nem lesz felesleges felemlítenem, hogy a magas földművelésügyi miniszterium hivatalos közlönyében, a „Közgazdasági Értesítőben” a közleményben megjelent az 1887-ben az állami telepeken eszközölt zöldojtásokról — a telepek kezelőitől a hivatalos jelentés, a melyben egyik, ki Magyarországon a szőlészet terén mint tekintélyt ismertetik — határozottan kijelenti, hogy a zöld ojtások is éppen úgy elpusztulnak mint a fásoltások, s azoknak életéhez sem lehet több remény, mint a fásoltások életéhez, s ismét egy másik állami telepek levelézője pedig konstatálja, hogy az összeforradás a zöld ojtásnál külsőleg teljesebbnek látszik mint a fásoltásnál, de ha egy zöld ojtványt kettő vágunk, úgy itt is megtaláljuk a bélesatornában a megfeketedést. Tehát a bélesatorna itt is ki van téve minden látszólagos összeforradás dacára az atmoszférik behatolásnak, mert azt a feketedést nem okozza más, mint a légkörük omlása.

Mélyen tisztelt uraim! Méltóztatásuk engem ez állításaim ellenkezőjéről tapasztalati tényekkel meggyőzni, mutatni nekem egy-egy holdnyi területet, a mely amerikai alanyra zöld ojtással van betelepítve s 8—9 év óta az a terület fenáll úgy én leszek az első, a ki igazságnak egyik legbiztosabb, legfáradhatatlanabb hirdetője leszek!

Eldőadásom fonálán kifejtett okok és tapasztalati tények alapján engedje meg a mélyen tisztelt kongresszus, hogy propositionimot megtehessen s annak minden egyes pontját szíves figyelemkökbe s elfogadásra ajánljam.

1 Kéréssek fel valamennyi törvényhatóság, hogy a phylloxera elleni védekezést saját területén szabályrendelések s imperatice szervezze. — Sőt én feltérendőnek tartanám a képviselőházat a phylloxera elleni védekezésről egy im peratív törvényt alkotni, minthogy az 1883-iki törvény igen sok kívánnivalót hagy hátra

2 Kéréssek fel a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium, hogy addig is, míg egy szőlőnevelőgyári sikerül megteremteni — utasítsa a zalatnái állomási kohót, hogy jó minőségű szőlőnevelő állítson elő.

3. Kéréssek fel a kongresszus kebeléből egy szűkebb körű bizottság, mely felbírja a pécsi kereskedelmi és iparkamarát, hogy annak mint erkölcsi testületnek aegse alatt egy szőlőnevelőgyárt létesítsék vagy Pécs, vagy Szegszárdon, a Dunántúl két legnagyobb börtörnéi vidékén egyiken 40—50 frtos részvényekre oly módon, hogy azok a részvények lehetőleg a szőlőbirtokosok kezébe jöjjenek, s így érdekekben legyen a szükséglettel minél olcsóbb áron előállítani.

Dr. ROBOZ ZOLTÁN.

Körjárat a kiállítási területen.

(Folytatás)

A tornacsarnokban a már eddig említettek után legelső helyen Domján Othmár pécsi teke-, bútor- és épület-asztalos gyönyörű szekrényről kell megemlékeznünk. A szekrény két fő részről áll, alsó és felső szekrényből. Az alsó

részen két aító van; a felső állványos szekrény, melyet két finoman faragott sphinx tart a négy részre oszlik, 2 rész nyitott, kettő pedig ajtóval zárható. Az egész szekrény szép, tisztán gyalult és beeresztett tölgyfából készült; az ajtólapok fehér kőrisfából vannak készítve igen izléesen kifűrészt tölgyfa-diszítással. Az 6 német stílusban előállított remek bútoradár mind-nki figyelmét lekötötte és mint a kiállított tárgyak egyik leg-díszesebbike, a közönség osztatlan tetszésben részesült. Domján Othmár jó minőségű anyagból gondos és izlées munkával készítettt bútorai a budapesti országos kiállításán is feltűnően keltek. Budapesteni kiállításai nagyrémmel, 1877-es dícsőré oklevéllel lón kitűntette. A cég 1869 óta áll fenn s ujjab és ujjab sikereket aratva gyarapítja a magyar ipar jó hírnevét. S nemcsak mint bútorkészítő, de mint épület-asztalos is egyike a legkeresettebbeknek. A Bedő féle díszes kábház, az irgalmasok új épületének asztalos munkáitait is a Domján-cégé eszközöli.

Figyelemre méltó Stollár mőhőcsi asztalos tölgyfából készült nagy könyv-szekrénye. Izlées egyszerűség és tiszta munka jellemzi ki-állítványát.

Igen szép kis női íróasztalt állított ki keményfából Gercsics Ferenc pécsi asztalos. Feltűnő bútoradarabot állított ki Jais er Gyula budapesti cég. Szokatlan, de igen praktikus beosztású, nagy eleganciával kidolgozott szekrénye valdó szalon-darab. Értesülésünk szerint Zsolnay Miklós majolika gyáros vette meg.

Auguszta István pécsi asztalos-néhéz és keményfából készült virágállványai is említésre méltók.

Igen csinos szekrények ötlenek szemünkbe a bejárattól jobbra. Mind a kettő dísz-szekrény hármas beosztással, a közepén tükörajtóval. Az egyiket Klein Adám pécsi asztalos, a másikat Schwarz Vilmos marmaros-szigeti készítette.

A kárpitos-munkák közt a tornacsarnokban a legizléesebb tárgyakat Lederer Manó pécsi fiatal kárpitos állította ki. Mindössze két darab, de valóban igen szép és jól kidolgozott darabok. Az egyik egy 6-német stílusban készített keretet. Keményfa-alappalát és hittal, bevoivára pedig szőnyeggel és utrechti bordó bársonnyal. Kétinó minő-égű anyag, izlées és szilárd munka képezik a kiállított keretet beoscs sajtáságát és értékes tulajdonát. A worms Lutter-szobában lévő eredeti után készült. A másik kiesen női keretet, kékszínű selyemalappal, drapp virágdíszszel XVI. Lajos korabeli minta után előállítva. Lederer Manó 18.8-ban künn járt Párisban, majd Berlinben és később Bécsben és Budapeslen is dolgozott, szoval világot próbált a fiatal iparos és inné van, hogy oly izléesen, oly szépen dolgozik. A budapesti kiállításon mint segéd vett részt és munkája nagy tetszésben részesült. Mint önálló iparos a szegedi és a békés-csabai kiállításokon versenyzett. Szegeden emlék éremmel, Békés-Csabán arany-dizoklevéllel lón kitűntetve.

Sok szemlélője van a Schöberl-féle kedvelt szék- és divánágyaknak, melyek sajtáságát és rendkívül előnyös és hasznavehető szerkezetükön fogva méltán megérdemelt a figyelmet. A sofa-ágy két egyenlő összehajtható székéből áll, melynek minden egyes része használható. Ha a két széket szorosan egymás mellé állítjuk és azt egy egyszerű kapocs által összekötjük, akkor egy teljes sofát képez. Az ágyat akkép állítjuk elő, ha a két széket előréseit kapocs által szorosan összeerősítjük, az egyik szék hátsó részét egészen leeresztjük, míg a másikat tetszés szerint a fejtáráshoz igazítjuk. Az „Excelsior” Schöberl új szabadalmazott ágya igen alkalmas szobabutor, mert nappal mint kényelmes kis támlásszék használható és éjjel egy közfogaással 2 méter hosszú és 80 cmtr. széles kényelmes rugany-matracos ágygá alakítható.

Az oltár-építézet terén Hoppel Lajos és Ruksinszky Kálmán pécsi aranyozók és templomdíszítők érdemelnek dícsőréteket. Hoppel egy nagy román-stílyú oltárt állított ki márványozott alapon és oszlopkon gazdag aranyozással. Két kisebb oltárt állított ki Ruksinszky, melyek Graits Endre műfőst tervezete szerint készülték. Az egyiknek alapszíne fekete, izlées aranyozással. Középen oltárkép, mely az irgalmas anyát (mater misericordiae) ábrázolja. A másik jóval nagyobb szűke márvány-úttalant, díszesen aranyozva, középen a boldogságos szűz képével. Mind a két oltárkészítő igen szép, jó és tiszta munkát végezett.

Ugyan itt fölemlíthetjük Jirako Albin

pécsi szobrász műveit, melyek tárgyuknál fogva, szenteket ábrázolva, legközelebb állanak az ol-tárkésítéshez. A bejáratlalt szemközti lévő falon vannak elhelyezve. Helyes és szabályos alakok, finoman kidolgozva. Máltán megérdemlik a figyel-met és elismerést. Kifejlesztéssel a szobrász is állított ki két fából faragott szobrot, melyek leírásait a rajtuk észlelhető apróbb hibákat és aránytalanságokat, igen érdekesek és művésziek.

Zsolna y Imre pécsi burortárolás, vesz-szöbölönövi virágtartó asztalkák állított ki. Ez iparág csaknem teljesen értekelten anyagok értékeit s így fejlődése kívánatos.

Pfeffermann Imre budapesti paplanos egy kék surah- és egy rózsaszínű selyem-paplant állított ki; előbbin díszes virág-bírnés van, mely igen emeli a csinos munka értékét.

Az alsó sarokban egy óriási Mikart eszokor díszleg. Gonddall és izléssel van összeállítva a leveglőzetosabb szírtított növényekből. Lészítette Tamas Gyula mohácsi szárazasú, pécsi ke-rekesdó segéd.

Ugyancsak e teremben vannak a könyvnyom-dászati és könyvtárolási cikkek. Kiállít-tottak Taizs József, Engel Lajos pécsi és Surányi János győri, Magyar testvérek temesvári, Laubner eskői Kéthelyi M. kaposvári könyvnyomdászok és Farda Vince szegedíri betűszedő. A könyvtárolási munkák közt csaknem egyedül áll S chnell Sándor pécsi illetőségű jelenleg szentnévű könyv-kötő kiállításnya. Rendkívül finom izléssel és valóságos művészettel dolgozik. A kiállított 15 darab könyvtárolási munka mintául szolgálhat könyvtárolóknak; mindegyike remek kiállítás díszmű. Feiler Mihály könyvnyomdával kap-csolatos könyvtárolásból is van egy csinos da-rab kiállítva, egy borkötésű „Kiállítás kalauz.”

Ugyanezen teremben vannak a zeneszerze-mények kiállítva. Valóban a eszülőközössé száll meg bennünket, midőn a kiállított zeneszerze-mények nagy halmozatt pillantunk meg. Minden-estre feltűnő keltő, hogy városunkban, egy provinciális városban annyi zeneszerző van. Ott látunk Langer Viktor (Tisza Aladár), Hoffer Károly, Goldstein Izidor, Hoffer István (Bonyhádról), Stefan Péter, Engel József és Jónás János zeneremkeit.

Angster orgonája mellett a falon egy igen érdekes térkép-csoport van. Ezeket Baranya-megye különböző nemzetiségi viszonyai, élelmi szereinek és szeszis italinak fogyasztási aránya van lapokként feltüntetve.

Főlelmiték még Fogl L. győri cég gép-hímzésű kiállításait, Naponta működik a gép. Végül Bienenstock budapesti réz- és eszontmetsző és monogram - cliché-készítő nagy választéku tárgyait.

Ezzel végeztünk a tornacsarnok nagyer-mében kiállított tárgyakkal.

A tornacsarnok mellékhelyiségeiben a már főlelmitettek kívül, a következő figyelemre méltó tárgyak láthatók. A tornaépület mellék-csarnokában M u h l e Vilmos temesvári műker-tész igen szép Makart-csokrokat állított ki. Van a sok között egy, a melyről buzavirágzsin szalagall díszített hűfőér galamb eszű alá s a kékszalag-foglalatu tükörbe tekint, valódi szalondarabb. Ugyanezen helyiségben állította ki B r e z i t s Ferenc butorművészi mintatábláit, melyen 8 k ü-lönböző s finom izléssel tanuskodó mázolt lap van. A minta-tábla előtt egy asztalka áll szintén mázolású mintákkal.

A következő teremben látjuk P a l a s o v s z k y Ödön mohácsi óras ingaóráját; K a i s e r H. Ferenc és Winterstein pécsi fegyverművesek fegyvereit. Kaiser 6 drb ké-szövű vadászfegyvert állított ki, Winterstein 4 ké-szövű vadászfegyvert, 2 Flóbert-féle céllövő szobalegyeret és 6 revolvert. Mindkét puskamű-ves kiállításnya helyi készítmény. A esövek itt lettek furva, az agy faragva, szóval az egész összetétel a pécsi puskaműves ipart dícséri. Szép és tiszta munka látszik meg mindegyik darabon. Valamennyi belőtt fegyver.

Az aranyműves-ipart képviselik S c h e n o v a l d Imre, S c h a c k Ferenc pécsi és S o b e r budapesti aranyművesek. Leggazdagabb Schönwald kiállításnya, azonkívül a legesino-sabb is.

Ugyan itt látható a r d i József fogtech-nicus úvegyszerények műfogakkal.

A szomszédos helyiségben említésre méltó N a g y Gyula dárdai kör-gyöző szivar szopoka-gyűjteménye. Egy üvegfedélű alacsony szekrény-

ben körülbel 60 drb borostyán- és tajt szivar-zopókva van elhelyezve, nagy része teljesen, ki-sebb része pedig félig kiszíva. Mindenesetre érdekes gyűjtemény. Kiválóképek érdekl termé-szesen a dohányzókat, a kik érdelem szerint tud-ják méltányolni e ritka gyűjtemény értékét. De a nemdohányzókat szeme is megakad a gazdag szipkagyűjteményen, mert csakugyan válogatott és szépen kiszívott zopókák vannak itt együtt.

A lombfűrész-munkák is szépen vannak kép-vezve. Igen csinos tárgyakat állítottak ki: C s i k Antal vizvári, S t i k l György szabadták, N é - m e t h Gyula pécsi, S u d á r Gyula babarci és V a l e n t a Ferenc pécsi lakosok. A kiállított tárgyak nagyrésze virágállvány, kalit és óratartó.

O r n s t e i n Ignác Veszprémből szépen faragott fakalacsokat állított ki. D i e z e n t y Ernő budapesti lakatos díszműtárgyakkal gazda-gítottá kiállításunkat. Gyertyatartók, tintatartók, kékperetek stb. vasból készült asztaldíszítésre való tárgyak. Izléses és finom kivétel jellemzi a kiállított munkákat.

A tornacsarnok épülete mellett félföldel alatt foglalt helyett S e l t e n h o f f e r Frigyes fia soproni harang és ércöntőde nagyszabású ki-állításnya. A kiállított tárgyak legnagyobb részét tüztöltő-eszközök képezik úgy mint tűzfészenkék, csáklyák, sisakok, kürtök stb. Szívattyús kut-készülékek s minden egyéb az ércöntők szakma-jába tartozó tárgyak nagy választékban találha-tók itt. Értesítésként szentit 1877 óta áll fenn a gyár s ez mindössze nem nagy idő, mindazon-által ezen rövid idő alatt is annyira kifejlődött, hogy egyike a legelsőbb rendű öntődekek. Nagyan gyárt s jó minőségű és olcsó készítmé-nyekkel szolgál; ami által képes a külfölddel versenyt tartani.

Az iparcsarnokba lépve az összes kiállítási tárgyakat domináló piramis ötlük szemünkbe a Zsolnay-gyár műremekeivel. A bordó színű alap-on elhelyezett szimpontban gazdag majolika készítmények igen kellemesen s meglepően bat-nak. Pár száz darab csinos tárgy van itt izléssel s műgondall elhelyezve.

A bejáratlalt jobbra van Z o s e l Ede mű-lakatos és toronyórás saját szerkezetű torony-órája.

Ezen óra úgy van készítve, hogy minden szűk toronyba elhelyezhető, kerékei tisztán ki-dolgozott ércből vannak és fogai külön géppel bemetszve, az óra többi lényegesebb része Besse-mer acélból készült, szóval az anyag és kidolgo-zása a legjobb. Figyelemre méltó ezen órával azon kerék (Stejgrad), melyen a horgony (An-ker) működik, minden más órával igen kerékül sürülős és legnagyobb és itt kis mozgó aceltun-gelyeken a horgony lejár, minden kenése szük-ségtelen. Technikai beosztásra nézve nagy szabá-tosságot mutat, hogy az inga minden lüktetése egy másodpercet jelez, az inga egész hossza alig másfél méter és nines úgy kitéve a szél erejének mint a régi órákon még látható 4-5 méteres ingák, az órából pedig nem igényel olyan erőt a működéshez. Hy előnyökkel bírő órákkal már az egész környék nagyobb helyiségek el vannak látva és sok kitűnő bizonyítványt mutathat lel a készítője. A budapesti kiállítás alkalmával ezüst éremmel lett kitüntetve.

Zellerin M. budapesti műlakatos szobbnél szebb tárgyat, díszes lámpatartót, vas dekoratív tárgyat, fűrdő-kidja s vízvezetési eszközei mind igen érdekesek, finomak és jó minőségűek. Zellerin gyára egébként országos hírnével bír; gyárt-mányai nagy kelendőségnek örvendenek.

Igen szépen állított ki B l a z e k Adolf budapesti késes. A legfinomabb pengőjű szebbnél-szebb kivitelű kések százával vannak izléssel-er elhelyezve egy nagy úvegsekrénybe. Ugyan ez a kollekció volt a budapesti országos kiállítás-on is bemutatva s a kiállító a kiállítási nagy érem-mel jutalmazva. Van Blazeknek a budapestin kívül még vagy 6 kiállítási érme.

Stangl Benedek gráci kékfőző gyáros, Stárgl Ede pécsi kékfőző fia, saját találmányú kéményseprő készülékeit állította ki az iparcsar-nokba.

Ulmann Antal, Fehértemplomról igen for-más és erős vasasok és kapákat állított ki.

Asztalos Nándor pécsi lakatos saját talá-lmányú ajtó-zárakat állította ki, melyeknek az a gyakorlati nevezet-ességök van, hogy csak az képes kinyitani, a ki a zár tikkát ismeri. Igen szép és praktikus, több rendbeli újítással felszerelt ta-

karékfűzhelyet is állított ki. A takaréktűzhely igen csinos kis konyha-darab. Kevés helyet fog-lal el s ide s tova vihető. Berendezése a legész-lesebb igényeknek is megfelel. Még az az előnye is van, hogy a párkányzatára erősített korlát nem engedi, hogy a főzőnő megégesse ruháját, ha esetleg hozzá támaszkodnék, de meg a hirtelen lehuzott edényeket sem lehet lerántani, mert a korlát fenntartja. Ez a kis takaréktűzhely nemcsak cél- és okszór berendezés által tünik ki, de finom kidolgozása által is magára vonja a közönség figyelmét. Igen szép és csinos munkát végzett Asztalos, méltán megilleti az elismerés és dícséret.

Szomju Mihály szegedíri lakatos csinos vasdizsítéssel készített szekrénykét s több ren-dbeli lakajait állította ki, melyek izléses és tiszta munkáról tesznek tanuságot.

Sefesik János dörbörköz lakatos szőlőmetsző olókat állított ki. Becker Lajos pécsi lakatos vasrácsokat, Schneider József budapesti lakatos vasasztalt.

Ezen túl látjuk Matrosch János pécsi vas-kereskedő mecenzei (abauj-tornamegyei) vas-gyárának kiállításait. Szép és erős kapákat és ásokat állított ki.

Müller Valentin Brassórol vasreszelőket állított ki.

Mellette Kópcz Imre szebbnél szebb lakat-os-munkákból álló csoportja ötlük szemünkbe. Mintegy 16 drbot állított ki. Csinos kékperetek, virágállványt, szoba-díszítványokat stb. Mindegyik darab jó izlésre s gondos munkára vall. Igen csinosak a vasdizsítéi is, melyek a legújabb minták szerint készültek. Nemcsak a törekvésért, de az elért sikerért is megérdemli az elismerést a derek iparos.

Gianone Sándor pécsi lakatos kiállított tár-gyai közül kiváló figyelemre méltó az acélsod-rony-kocsilés, mely mint igen hasznavehető és ügyeslőlván elpusztíthatatlan tárgy, nagy érték-kei bír.

Maranics Rajmár pécsi rézműves kiállította saját találmányú és szabadalmazott egyetemes hordozárját, mely kiváló gyakorlati előnyeinel fogva feltűnő. Emelírt méltó szívó- és nyomó-géppje, mely az ismert hasonló gépeket czélszerű újításai által muja felül.

Krauschneider gyönyörű hirtőlámpákat állított ki.

Sternlich S. és társa Losoncrol kitűnő minőségű zománcozott és mázos vasedényeket állított ki.

Sternlich vasedényein túl parafából, illetve parafadugaszokból készített házikót állított ki Nagy Ignác budapesti parafa-kereskedő.

A bádógos ipart Tichi Ödön, Csukás Zoltán, Hillebrand Ferenc pécsi és Spitzer Sámuel sik-lősi bádógosok képviselik. Csaknem valamennyien fűrdőkádákat állítottak ki. Csukás Zoltán fűrdő-kádákon kívül, melyek különben igen praktikus és ügyes felszerelésűek, nagyon szép bádógos-munkát állított ki és ezekért méltán megilleti a bádógosok ezim. Hillebrand Ferenc kiállította saját találmányú kávé-főző készülékeit és egyéb apróbb bádógos műveit egy úvegsekrényben. Jó és tiszta munka jellemzi kiállított tárgyait. Spitzer siklősi bádógos egy kilomista templom miniatúr torony-tetőjével van képviselve kiállítá-sunkon. Kezdetleges munka, de a törekvés, mely a munkán meglátszik, elismerésre méltó.

Ivics Antal pécsi gyáros különböző mérle-geket, súlyokat és borsajókat állított ki. Ivics ülete sokkal hosszabb idő óta áll fenn, mintsem hogy a nevét és gyártmányait hosszabban ismer-tetni kellene. Ismerik őt és munkáját széles körben; mert a jó munka, habár lassan is, de biztosan terjeszkedik és napról-napra nagyobb tért hódít. Ma már Ivicsnek oly összeköttetési és vásárlói vannak, a kik az üzletnek szilárd alapját biztosítják. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a szakmában egyedül álló Ivics gyára vá-rosuban.

Schöndorf József pécsi reszelőkovács resze-lőket állított ki.

A kocsigyártó-ipar kiállításunkon igen gaz-dagon van képviselve. Legelső helyen áll Kro-nász György varadi kocsigyáros nyitott phaeton-ja.

Hasznos János pécsi kovácsmester is igen csinos kocsikat állított ki.

Reichenauer József pécsi kocsi gyártó föde-lés, zöldrebonású, sárga kocsija igen tetszős. Fia, Imre, meg csak 17 éves, szintén készített a kiállításra egy kis magyar hajtó (jucker) ko-

csit, mely nem csak izléses, de erősek és tartósak is látszik lenni. A fiatal iparosnak becsületére válik.

Szingstein Jakab villányi, szánat állított ki, Egészen új szerkezetű. Két részről áll, külön van a hátuljának s külön van az elejének talpa. Ez által az az előnye a rendes szánok fölött, hogy nem faral, következképpen nem egy könnyen dül föl.

Elversz Nándor karancsi bérlő „Champion” amerikai gazdasági 2 kerékű kis kocsiját állította ki. Az egész kocsit 82 kiló.

Reinhard János pécsi kocsigyártó fűdeles phaetonjért dícséretet érdemel.

Péterfi Eördög Lajos pécsi kocsigyártó a legcinosabb kocsikat állította ki. Ő: kocsija van a kiállításra, 2 fűdeles phaeton, 1 nyitott magyar hajtó (jucker) és 1 női nyitott phaeton. Igazi diszkosik, valódi kiállítási darabok. A vastagelyeket kivéve a legkisebbek darab is pécsi munka, a kiállító gyártmánya. Finom izléssek vannak összeállítva, szép és gondos munka látszik meg mindegyikén. Kiváló előnyök, hogy mind rövid állításnak s könnyűnek. Péterfi Eördög kocsigyártó üzlete 12 év óta áll fenn s igen jó hírnévnek örvend. Az általa gyártott kocsik nemcsak itthon, de a szomszédos megyékben is elvannak terjedve. Bosznijából is kapott megrendeléseket. Mindez csak azt bizonyítja, hogy jó gyártmánya van Eördögnek. Legutóbb az országos ipartársulat érdemeinek elismeréséből érdemmel tüntette ki. Ez oly elismerés, amelyre méltán büszke lehet.

Igen szép kocsikat állított ki Mayer V. ka posvári kocsigyártó.

Ifj Sándor Ferenc Kőrmendről sajátos szerkezetű toronyórát állított ki. Az óra önműködő olajozó géppellett van ellátva.

Herczeg Lajos pécsi gőzel berendezett rézgárya, mely 1882-ben alapítottatva s ez időszerint 12 segéddel dolgozik, igen szép kollekciót állított ki. A fiatal s törekvő gyárosnak van két sajátállománya s szabadalmazott műve, a kiállított tárgyak közt: egy horodzárya és 1 üveggezett borszivattyú, mely utóbbinak kiváló előnye, hogy a szelepek működése folytonosan látható. Figyelemre mélték kutszivattyú, melyeket az egész országban 12 írtvány árulnak, Herczeg ezeket hasonló, vagy még jobb minőségben 8 ft 50 kr ért adja. Tehát országánál fogva is versenyképes. Nagydíjazottak löszerszám-czikkei 25%-kal olcsóbbak, mint az országban bárhol. Állított ki még rézmérlegeket, mozsarakat, vasalókat, vasuti harangjelzőket stb.

Ganz és társa budapesti nagy gépgyáros czég különböző örlő-gépeket állított ki az iparcsarnokban.

Az osztrák magyar Fairbanks-társaság különböző mészáló mérlegeket állított ki Budapestről.

Kindl Ferenc jó hírnévnek örvendő pécsi géplakatos gyára igen szép tárgyakkal van képviselve kiállításunkon. Takaréktűzhelyéről, mely a Hoffmann-féle pavilonban van kiállítva, már megemlékeztünk. Az iparcsarnokba kiállított tárgyai is meggyőző tanúságot tesznek arról, hogy Kindl Ferenc géplakatos gyára nagyszabású berendezésével hazánk bármely hasonló gyárával képes versenyezni egy minőség, mint ár tekintetében s mint ilyen méltán megérdemli, hogy a legmelegebb elismeréssel aduzzunk neki. Látnak fűrdő-készülékeit, vízfórallást, kádját, sűrítőkészítőt, telefon-ládkát s villamos készülékekhez való eszközöket, egytől egyig mind oly művek, melyek a lakatos ipar becsületére válnak. Gyártelepe, melyben körülbelül 20–30 munkás dolgozik naponta, villamos világítással van berendezve. Készít a gyár a legkisebb s legfinomabb géplakatos tárgyakról kezdve, a legnagyobb s legkombináltabb vas- és rézmechanikai eszközök mindenféle s szakmába vágó czikkeket. Szóval Kindl Ferenc a pécsi iparosoknak kiemelkedő alakja, ki gyármal s működszével az ipar terén maradó érdemeket szerzett.

Papp Mihály lakatos és gépjavitó Kaposvárról szépen kidolgozott vasrészt.

Marek Nándor apatini iparos köteles műszereket.

Fülöp Lajos szegárdi óras toronyórát állított ki; rendkívül erős szerkezet és tiszta munka jellemzik a hatalmas toronyórát.

Rauboffer testvérek Sopronból tükröket állítottak ki.

Prell Márton vörösmarhi esztergályos fából készült órá.

Engel Adolf és fiai, kikkel a kiállítási területen annyiszor s oly szép és nagyzerű tárgyaknál találkoztunk, az iparcsarnokban szebbnél szebb parkett-mintákat tartalmazó állványokkal szerepelnek s közik le a közönség figyelmét. A kiállított minták legváltozatosabb s legizlésesebb összetételekben igen tetszetős hatással vannak. Kidolgozásuk s összetételük oly finom, hogy a lempapásabb mozaik nem lehet sikerültebb. Azt hinné az ember, hogy a szebbnél szebb alakzatok a sima lapra úgy vannak festve, pedig az érdekes színvegyületek s változatos alakokat a gondosan s pontosan összerakott fadarabok alkotják. Általánosan elismert, hogy az Engelenek a legszebb talajcikkákat készítik. Egyébként e mellett szólnak azok a kitüntetési érmekek és rendjelek, melyek az állvány lábánál hirdetik a gyár fényes sikereit. Tizenkét lóvám és két rendjel ragyog ott a keretben; s erre büszke lehet a tulajdonos, ez nem ösöktől öröklött vagyon, hanem munkával, szorgalommal szerzett dícsőség.

Klapka János budapesti szíjgyártó gyönyörű munkát állított ki; csupa disz-szerszámok. Péterfi Eördög Lajos pécsi kocsigyáros csinos kis nyitott női-phaetonja elé fogott kitömött lovat állított ki nagyzerűden felszereszmázza. Külön két állványon különböző löszerszámokat, kántát, hámat, nyeregetek, fékezőket stb. a szíjgyártó szakmába vágó dolgokat helyeztet el. Sok nézője van a nagy eleganciával készített finom szereszmóknak s valóban meg is érdemlik a figyelmet, mert ritkán lehet ily remek szíjgyártó munkát látni.

Egy nagy, hosszú és széles üvegszekrényben Kovácsics Antal és Rostás Géza (Hoppe Reihhold utóda) pécsi szíjgyártók löszerszámjai vannak magukra a látogatók figyelmét.

Kiállították még a következő szíjgyártók: Kreizelmayer M. és Rupp György Baranya-Mágoesről, Jahoda Ede Mohácsról, Gmáze Mátyás Barany Sellyéről, Reppa János Eszékrol, Lindinger András és fia Duna Szekesöröl, Szigethy Lajos Budapestről.

A bőripar, illetve tabakos-ipar elég nagy számmal van képviselve, de hiba, hogy a pécsi bőriparosok kivonták magukat s ezt teniók nem volt szűn, nem volt illő. Pécssett nagy bőriparosok vannak s hiányzanak a kiállításról. Ez mulasztás, melyet sohase hozhatnak helyre. Csupa idegenek állítottak ki, így: Hoekel Pál Szigetvárról, Duschinsky József Paksról, Fried Bernát és fia Simonorvárról, Gyertván J. és társa Német-Bőlyről, Stirling Adolf Szombatvárról, Grünwald J. fia szintén Szombathelyről, Margulics Miksa Budapestről.

Wörner J. budapesti vasöntődjé különböző gépeket állított ki.

Ernhaft Ferenc pécsi iparos ruganyos sodrony-macrazeival vonja magára figyelmünket. Reisch Gáspár pécsi kaptafagyára is kiállított pár száz kaptafát.

A szitás ipart Schler Antal pécsi és Popovics György B.-mágoesi szitás képviselői kiállított tárgyaikkal.

A fazekasok, illetőleg gölönecsérek is kitétek magukért. Igen szép kályhákat állított ki Daempfi József pécsi fazekas. Emultésre méltók Trischler Sebestyén maisei, Kreschka József honyhádi Marath József mágoesi gölönecsérek kályhái, az utóbbiak különösen tetszetősek. Állított még ki Pisztor Gy. Szt.-Lőrinczről és Rupp István B. Nádasdról, Kovács Ferenc Csurgóról.

Vogl N. János és Schultz János kőfaragó munkákat állítottak ki.

Üveg-tárgyakat látnunk gazdag és szép választékban a zaj-ugrózi gyárból, Pacher E. képviselővel.

Bach Gyula Mágoesről cserép- edényeket állított ki.

Az iparcsarnokból kilépve a főfűdeles helyiségekben legelső helyen találjuk Slavonia erdőipari cikkeit.

Piacsek Károly pécsi kőfaragó nemcsak szép minőségű, de egyszerűen szépen kidolgozott köveket állított ki.

Baranyamegye köveinek csoportos kiállítása igen érdekes. Itt látjuk a megye valamennyi köfaját járásonként csoportosítva. Valóban meglepő, hogy mily gazdag megyénk különböző kövekben. A főfűdeles által ismét találkoznak Zsolnay-gyárának kiállítványával. Igen izléses elhelyezéssel vannak itt összerakva Zsolnay szebbnél-szebb terrakotta-készítményei.

Zsolnayin től a tarócái (Somogy megye)

cement-lemez-gyár állított ki különféle cement-készítményeket.

Ez-ottl már a gazdasági gépek foglalnak helyet. Ifj. Milánovics János győri gazdasági gépgyára vetőgépet állított ki.

Elversz Nándor karancsi bérlő boronút állította ki.

Rizek János pécsi kazánkovács egy kisebb gözgépet állított ki, mely kisebb műhelyekbe, hol legfőkébb másfél lóerejű mozdomyra van szükség, igen alkalmas.

A kádárosok éppen nem erőltették meg magukat. A mi a kiállításra látható, az rendkívül csekély s az egy Strohmayr János pécsi kádáron kívül alg állítottak ki oly tárgyakat, melyek megérdemlik a figyelmet, az elismerést. Az az egy pár nagy bordó, közönséges kádár-munka, még ki sincsen tisztán dolgozva. Annál szebbek Strohmayr hordói.

Állítottak ki: Mittermayer Adolf teveli, Juhász János és fiai monostori, Csögl János pécsi kádárok is.

Következik a különböző gépeknek az egész légiója. Lang Gáspár mohácsi gazdasági gépgyára igen szépen állított ki. A leggyakorlatibb gazdasági gépek vannak itt kiállítva. Nagy is a kelen-dőfégyű. Hosszu sora olvasható azok neveinek, kik már résztant vásároltak, részint megrendeltek egyet-mást a jó hasznú gépekből.

Sulko testvérek Budapestről fűjtatókat állítottak ki.

Huss Gyula devecseri (veszprémmegyey) gazdasági gépgyára vetőgépeket, ekkéket stb. gazdasági eszközökkel van képviselve.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság nagy-zámu újabbnál újabb rendszerű s nagy gyakorlati fontosságú gépeket állított ki. Úgyszintén Mayer E. fiai szombathelyi czég, mely 25 főrrel van már kitüntetve, rendkívül nagy helyet foglalt el s a mezei gazdaságban használatos gépek legnagyobb részét kiállította. Az előnyösen ismert gépgyár jó vásárt csinált; jelle, hogy a gépek jók. Kühne E. budapesti gépgyára igen szépen állított ki. A m. kir. államasutat gépgyára Fehér Miklós főúnyók-művelés szintén képviselve van kiállításunkon. Cséplőgép- és rostája kísérlet alá vetettet s a szakértők nagy előnyéről működött.

Schottola Ernő budapesti gyáros szőlő, bor- és pincegazdászati gépeket állított ki.

Schottola mellett Ruepprecht János pécsi fémöntődjé és rézgárya foglal helyett nagy választék tárgyaival. Ruepprecht János harangöntődjé Pécssett már 150 éve áll és ugyancsak a mostani czég neve alatt már 40 év óta. Három munkással kezdte ősi szereszmókkal működését és ma már 20–24 munkással dolgozik folytonosan. A legújabb szerkezetű gépek és eszközök állanak a gyár rendelkezésére és eddig már több mint 800 haragot öntött. Készít a gyár tüzeltő-feszkendőköt is, kerti feszkendőköt, melyek a fővárosi gyárak gyártmányával bátran kiállják a versenyt. Szállít a jónévi czég tüzeltő felszereléseket, szivattyú kutakat, vízvezetőkeket, szobafűrdőberendezéseket. Foglalkozik a gyár továbbá borfejtő gégek és pincekezelési szerek gyártásával, úgy hogy a borkereskedő, Ruepprecht gyárán teljesen borszerelheti magát. A bortermők részére készit borspréseket, szőlő-örölőt. Mint legújabb gyártmányt, melyet Ruepprecht már igen ügyesen készit, felemlitjük a mosógépeket, ruhafecaró készülékeket.

Haberényi P. pécsi gépgyára vas- és fém-öntődjé különböző gözgépeket és egy két lóerejű malmot s több fémipari cikkeket állított ki. Az egyik gözgép 12 lóerejű, a másik 2 lóerejű fekvő gőz-szivattyú. — A gyártelep 1865-ben alapítottatott és Dél-Magyarországban a legnagyobb kiterjedésű; nemcsak a környékre de legfőbb Erdélyországba szállítja készítményeit. Jelenleg egy nagyobbszerű gyárberendezés és teljes sörház felszerelés készül Turn-Severinbe és Widinbe. Foglalkozik főképen gőz- és vízörölő készített gépekkel, melyeket kitűnő rendszerben állit elő, miért is az országos nagyjéremmel és 13 különféle érdemmel lett kitüntetve. A vas- és fém-öntődjében mindenféle öntvényeket mint a szierint, egész 50 mázsa nehézségű öntetnek, valamint a kazánkovács osztályban gőzkazánok, főző bográcsok, sörhűtők, szesz-, sör- és olajgyár berendezések stb. készíttetnek.

A pécsi általános kiállítási bíráló-bizottságai által megállapított kiüntetések sorozata *)

I. Mezőgazdaság

a) **Diszoklevelet nyertek:** Szavost Alphons Budapest, Biedermann Erzsébet és Alexandrine, Téssny. Pécsi püspöki uradalom Pécsi kápt. uradalom. Gróf Apponyi Sándor, Lengyel. Nádasz Kálmán 6-1stván, B.-Szt.-Lőrincz. Komáromy Tivadar, Hird. Elversz Nándor, Karancs. Kegyes tanítórend mernyei uradalma, Biedermann Erzsébet, Úszógh. Saxl testvérek, Temesvár.

b) **Kiállítási érmet nyertek:** Deutsch Ádám. Pécs. Weiller N. János, Pécs. Vorderbrühl gypszbánya. Krausz Lajos, Pécs. Haudler József, Parabuty. Krompecher E. M. Felka.

c) **Diszoklevelet nyertek:** Gr. Somssich József, Kapos Ujlak. Pécsi székességi uradalom. Gaál Dénes, Bató. Szentkirályi Árpád. Szombatalva.

d) **Elismerő oklevelet nyertek:** Halberhauer József, Pécs. Ajaky Jenő. Varsád. Holthusen V., N.-Kozár. Holmeister József, M.-Hertelen Kolosmonostori gazd. tanintézet. Steiner Gábor, Páprád. Morvaj Ferenc, N.-Vaty. Kis Pápa István, Csúza. Miskolczy Armin, Mohács. Fónay Imre N.-Kozár. Brázay Kálmán, Pellérdi uradalma. Amon János, Pécs. Jankovich Béza Géza, Kaposvár.

e) **Pénzbéli jutalmat nyert:** Tóth Sámuel, Oszró. Szűcs Zsuzsanna, Oszró.

II. Kertészet, szőlőszet.

1. Nyári gyümölcs-kiállítás.

a) **Diszoklevelet nyert:** Nowotarszki Antal és fia, Pécs. Fekete Mihály, Pécs. Mauthner Ödön, Budapest. Kótt Ferenc, Pécs. Hajós József, Dömsöd. Pécsi püsp. uradalom. Pécs-baranyai kertészegylet.

b) **Diszoklevelet nyert:** Dr. Fesztl Károly, Pécs. Székességi árvaintézet, Pécs. Nádosy Jeszenszky Mária, B.-Szt.-Lőrincz Dobzsay Antal, Pécs. Erreth Antal, Pécs. Kelemen Gyuláné, Pécs. Ifj. Sedlmayer József, Lengyel. Mednyánszky S., Medue. Komáromy Tivadar, Hird. Nendtvich Sándor, Pécs. Ráth Mátyas, Pécs. Pécsi kir. ügyészégi fogház kertészete. Ritter József, Pécs.

c) **Kiállítási érmet nyert:** Spiegel Soma, Budapest.

d) **Elismerő oklevelet nyert:** Misch Mátyas. Matessa gyermek-menhelyi kertészete, Pécs. Árpády János és Leje, Pécs. Lóhr Vilmos, Pécs.

2. Őszi gyümölcs-kiállítás.

a) **Diszoklevelet nyert:** Dr. Fesztl Károly, Pécs. Egydy Kemény Anna, Dr. Jellátsz Károly, Pécs. Baranyai kertész egylet, Otcoska Géza, Pécsi káptalan, Nowotarszki Antal és fia, Pécs. Komáromy Tivadar.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Mendlik Agoston, Nendtvich Sándor, Özv. Wurster Ede.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Egydy József, Beretvás Sándor, Edenhoffer Mihály, Széberth Nándor, Wurster Antal. Reberits Imréné, Lill János, Grabarits Béla, Herczeg János, Dezső testvérek, Dezső Miklósné, Kovátsits József.

d) **Pénzbéli jutalmat nyertek:** Lantos Márton, Szabolcs. Dvoryák Béla, Pécs.

III. Élő állatok.

1. Szarvasmarha- és juh-kiállítás.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Otcoska Géza, P.-Gyula. Pécsi kápt. uradalom. Kovács testvérek, Pécs. Pick és Duller, Budapest Biedermann Ottó és Rezső, Muzsaszéki és lakocsei alapít. uradalom.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Pécsi papnöveldei uradalom. Saxer Jusztus, Ugles. Gróf Draskovitch Iván, B.-Sellye. Báltaszéki és lakocsei alapít. uradalom. Dornier Bernát.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Grész Nándor, Siklós. Oderszky Lajos, Mosz. Holthusen V., N.-Kozár. Geisz László, A.-Hense. Nagy Károly, P.-Csakadia. Hg. Montenuovo Iván-Battányi uradalma.

d) **Gazdasági eszközök nyertek:** Turobi János. Mihálovits József, Kocsis József, Erős János, Vlasits János Pécs. Werner János Nyomja. Koch Jakab, Szederkény. Kili Máté, Árpád.

2. Időleges baromfi-kiállítás.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Zelms György, Pécs. Otcoska Erika Gyula. Bäumler Gy., Pécs.

b) **Kiállítási érmet nyert:** Mauks Kálmán, Szepes Szombat. Demeter V., Liptóvár.

*) **A kiüntetések indoklása térbány miatt adt ei.**

c) **Diszoklevelet nyertek:** Brázay Kálmán, Pellérd. Oderszky Lajos, Mosz. Edenhoffer Mihály, Pécs. Jilly Alajos, Pécs. Ifj. Piri-bauer János, Pécs. Helden Hugó, Dárda Holthusen V., N.-Kozár. Schirmer Matild, Pécs.

d) **Elismerő oklevelet nyertek:** Tauszig Zsigmond, Pécs. Haberényi Anna, Pécs. Nádosy Jeszenszky Mari, B.-Szt.-Lőrincz. Jelenek Paula.

3. Időleges kutyakiállítás.

a) **Diszoklevelet nyert:** Otcoska Géza, P.-Gyula.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Riepl Gáspár, Pécs. Grész Nándor, Siklós. Wändrusch N., Pécs. Kopetzky Antal, Szigetvár.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Tauszig Zsigmond, Pécs. Körnöczy Albina, Pécs.

4. Sertéskiallítás.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Gr. Széchenyi Ferencz, Tarnóca. T. Biedermann Ottó és Rezső, Mosz. Otcoska Géza, P.-Gyula. Gr. Draskovitch Iván, B.-Sellye.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Nádosy István és Kálmán, B.-Szt.-Lőrincz.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Nagy Károly Csakadia. Sidauer József, Iványi. Stern Adolf, Pata, Mikos József, M.-Péterd.

5. Lókiállítás.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Elversz Nándor, Karancs. Gr. Apponyi Sándor, Lengyel. Trischler János, N.-Bóly. Schlicker testvérek, Gr. Draskovitch Iván, B.-Sellye.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Pécsi püspöki uradalom. Pécsi káptalani uradalom. Szébernyi János, Csutorás József, Werner János, Nyomja Schneider János, N.-Bóly. Bachesz József, N.-Bóly. Werner József, N.-Bóly.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Ferencz Sándor. Kovács Antal. Gili Kovács János.

IV. Állati termények.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Országos selyemtenyésztési felügyelőség, Szegszárd. Hannay Imre, P.-Rád.

b) **Kiállítási érmet nyertek:** Albrecht főhg. belyei uradalma. Gr. Apponyi Sándor lengyeli uradalma. Szopkó Sándor, Késmárk Politzer Miksa, Tiszolcz. Gr. Teleyk Arvéd, Drassó, Deutsch Ádám, Pécs. Makovszky Péter, Liptó-Rózsahegy.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Dóry Stefánia, Zomba. Pécsi káptalani uradalom. Gr. Apponyi Sándor rüzegési gazdasága. Kegyesrend göllei gazdasága.

Méhészeti

a) **Diszoklevelet nyert:** Délmagyarországi méhészegylet, Buziás.

b) **Kiállítási érmet nyertek:** Tóth Dániel, K.-Péterd. Kíttl Vincze, Lipovica. Stallenberger István, N.-Mányok. Dótr János Visonta. G. Gázon Gyula, S.-Kiliti. Kuliseky Endre. Kolozsvár. Pauli Miksa, Köllach. Limbacher Samu, Lengyel. Berg ner Miksa, Borszék. Pautay Simon, Eszék. Hay Ferencz, R.-Meeske.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Dr. Hübert István, Szegszárd. Kisbéri állami uradalom. Grand Miklós, Buziás. Dömötör László, Szegszárd.

V. Erdészeti.

a) **Diszoklevelet nyertek:** M. k közalapít. uradalom, Pécsvárad. Gr. Draskovitch Iván, B.-Sellye. Jóny Ottó, Leibicz.

b) **Kiállítási érmet nyert:** Lóvy Sámuel, Budapest.

c) **Diszoklevelet nyertek:** Marsal Ferencz, Pécs. Grész Nándor, Siklós.

VI. Bányászat.

a) **Diszoklevelet nyertek:** I. es. és kir. dunagózhajózási társulat pécsvidéki bányatalpei. Pécsi köszönbánya és gépgyár részvénytársaság és Koch Ferencz, Pécs.

b) **Kiállítási érmet nyert:** Budapesti köszönbánya és téglagyár szászvári bányagondnoksága.

VII. Vegyészeti ipar.

a) **Allami ezüst érmet nyert:** Sipőcz István, Schützer Sámuel, Pécs.

b) **Allami bronz-érmet nyert:** Jankovits Hugó, Pécs.

c) **Kiállítási érmet nyert:** Rubel Dávid, Pécs. Schwartz Lipót, Siklós. Keller Gyula, Sásd. Meisel Ele, Kassa. Zentányi Jó Károly. Vogler József, Petáncz. Vánok Károly, Budapest. Kohn Manó, Mohács. Molnár Lipót, Kassa. Lukács István, N.-Szt. Miklós. Visnya Sándor, Pécs. Nedelevits Mihau. Szeged Ifj. Kovács József, N.-Bánya. Schulhof K. Róbert, Pécs. Kohn testvérek, Bonyhád. Schönbeck Imre, Esztergom. I. bpesti üvegipargyár. Schatteles és Klein.

d) **Diszoklevelet nyert:** Darázszy Fáni, M.-Bóly. Weigl Szűcs Ilka, B.-Sellye.

VIII. Elelmi szerek, mint iparcikkok

a) **Allami bronz-érmet nyertek:** I. pécsi czukorka-gyár, Özv. Wurster Pécs.

b) **Diszoklevelet nyertek:** Weidinger Ferencz, Pécs. Első bajai gőzmalom. Gr. Teleyk Arvéd, Drassó. Kaposvári gőzmalom. Schwappach Agoston, Pozsony.

c) **Kiállítási érmet nyertek:** Gruber Mihály, Budapest. Edenhoffer Mihály, Pécs. Lenck Samu, Sopron. Mocznik L., Budapest. Gettler A., Sz.-Szombat. Zámboony Moser A., Körmend. Mauks Kálmán, Sz.-Szombat. Szalföld Antal, Budapest. Ezenzeleitner S. Pécs. Fleischer M. és társa, Brassó. Pick Márk, Szeged. Klein Ignác, Tolna. Marx Nándor, Lélek István, Makó. Schwab András, Krompecher E. M. és fia, Felka. Fördős Dezső, Kecskemét. Özv. Bors Mátyasné, Pécs. Döntő István, Szabadka. Freund és társa, Mohács. Seidl Nándor Uj Verház. Herczeg Sándor Kanizsa. Hartmann és Dornier, Pécs. Weil Ede fia, Budapest.

d) **Elismerő oklevelet nyertek:** Sipőcz Fábry Frida, Pécs. Dr. Hetényi Lipótné, H.-Szoboszló. Virág Ida, Szentes.

IX. Borok és egyéb szeszes italok.

1. Borok.

a) **Diszoklevelet nyertek:** Gr. Apponyi Sándor, Lengyel. Ermél Vojnits Erzi, Ó-Falu. Károly Ignác, Pécs. Nádosy Kálmán, B.-Szt.-Lőrincz. Pécsi püsp. uradalom. Pécsi káptalani uradalom. Szily László, Gödre.

b) **Kiállítási érmet nyertek:** Csató G. Gyula, Villány. Eizer János, Pécs. Jankovits Hugó, Pécs. Ehrenfelsi Normann gr. uradalma. Krausz Lajos, Pécs. Mangold és Bergl, Budapest. Mindszent Aurél, Mohács. Ott Márton, Pécs. Szalay Károly, Kaposvár. Dr. Scharek Bódog, Pécs. Schattesz Mihály, Lugos. Magarekít bortermelők szövetezete, Arad. Ifj. Scholtz Antal, Pécs. Schut Vincez, Vilány. Schwartzkopf Géza, Szegszárd. Schwabach Zsigmond, Pécs. Tauszig Zsigmond, Pécs. Hoffmann és Fuchs, Versez. Weiler N. János, Pécs. Wurster Antal, Pécs. Brázay Kálmán, Pellérd. Müllher Alajos, Pécs.

c) **Diszoklevelet nyertek:** Arthold József, Mágocs. Gayer Gyula, Hidasd. Csigo János, Pécs. Dvorszky Béla, Pécsvárad. Dallos János, Martonfa. Elversz Nándor, Karancs. Frenki Ferencz, Pécs. Hergenröder János, Babaréz. Jantsits Sándor, Siklós. Jilly Alajos, Pécs. Kindl Ferencz, Pécs. Mázcz József, F.-Mindszent. Nagy Károly, Csakadia. Nendtvich Sándor, Pécs. Nendtvich Gyula, Pécs. Otrokóczy Lajos, Beremend. Podgoreláz N., Násád. Koch Antal, Pécsvárad. Pécsi papnöveldei uradalma. Pécsvári bortermelői szövetezete. Reberits Imre, Pécs. Ritter András, Árpád. Schauberg-Lippe dárdai uradalma. Sipőcz István, Pécs. Szivér István, Siklós. Szuly János, Pécs. Spengler József, Kéménd. Tóth Fülöp, M. Egregy. Trischler János, Olasz.

d) **Elismerő oklevelet nyertek:** Alföldi Sándor, Kőrös. Beierlein János, H.-Hetény. Bősz Mátyas, Kéménd. Hoyk Jakab, Pécsvárad. Csinos József, Karancs. Czupy Ede, Patacs. Freytag Gyula, Szászvár. Freytag Ferencz, D.-Szekes. Fúrhan Józsefné, Pécs. Gausser János, Kéménd. Gerjovits József, Somberek. Gött Ádám, Mágocs. Gundy Miklós, Sásd. Góth Ede, B. Szt. Lőrincz. Hegedűs Imre, Pécs. Horváth János, M.-Ürög. Jámber István, Garé. Ifj. Jeszenszky Ferencz, Bükföld. Lengyel József, Marczali. Kremmer Antal. Kaiser H. F. Pécs. Kő-mó Mihály, Siklós. Lamping Adám, Gödre. Özv. Linczbauer Paulin. Peraked. Mostbacher Fülöp, Szederkény. Maröz Lajos, Somogy. Neib Mátton. Pucher János Árpád, Rácz Mihály, Kárász. Szandner Antal, D. Szekes. Ifj. Sauska Jenő, Baar. Szivárvány Ignác, V. Dombó. Seligmanna B. Aránvos. Schmidt Ignác, Násád. Szondy Alajos, Peraked. Ifj. Somogyi Lajos, Kaposvár. Tóth Dániel K.-Péterd. Török József, Martonfa. Vághó János, Pécs. Wittinger Sándor, Tolna.

2. Egyéb szeszes italok.

a) **Allami ezüst érmet nyert:** Ifj. Scholtz Gyula, Pécs.

b) **Kiállítási érmet nyertek:** Hirschfeld S., Pécs. Seidl Ferdinand, Uj-Verház. Trebitscher Abraham, Mohács. Adler és Gold, Kassa. Blau M. fia, N.-Kanizsa. Frommer Jakab, Simonatornya. Kleinberger S., Szepes-Béla. Satzger Keresztély, Adánd. Samlanalits Markó, Illok. Dratsay Lajos, Arad. Jonez Ferencz, B.-Gyula.

c) **Elismerő oklevelet nyertek:** Némedi Katin, Pécs.

Pécs. Uray Atala, B.-Baán. Vadász Jusztina, H.-Hetény-puszta. Gr. Somssich József, Kapos-Ujlak. Tóth Pál, M.-Egri.

X. Agyag- és üvegipar.

a) **Diszoklevelet nyert:** Zay ugrózi üveggyár.

b) **Kiállítási érmet:** Fischer Vilmos, Koltosvár. Pisztor György, Szt.-Lőrincz. Weich F. Károly Pécs. Kovács Ferencz, Csurgó. Heim F. és fia, Eszék. Marath József, B.-Mágoos. Bach Gyula, B.-Mágoos. Marath J., B.-Mágoos. Spiczuly Károly, N.-Bánya. Gregorovits József, Mohács. Simonovits György, Mohács. Kecskés Ferencz, Mohács. Ifj. Bencze Mihály, Mohács. Gaál Dénes, Batá. Trischler Sebestyén, Mais. Daempff József, Pécs. Rauhoffer testvérek, Sopron. Palme F. E., Zvecevo. Rupp István. Nádasd. Burghard János, Vogl N. János. Pécs. Kühlmeyer József, Kaposvár. Krompecher E. M. fia, Felka.

XI. Vas- és fémipar.

a) **Allami ezüst-érmét nyert:** Ivic J., Pécs. Kindl Ferencz, Pécs.

b) **Allami bronzérmét:** Kaiser H. I., Pécs. Csukás Zoltán, Pécs. Zosel Eda, Pécs. Kopicz Imre, Pécs. Hillebrandt Ferencz, Pécs. Maranics Rajmár, Pécs.

c) **Diszoklevelet:** Sternlicht S. és társa, Losoncz. Tanczer András, Pépa. Osztr.-magy. Fairbanks-Társaság, Budapest. Leyritz L. Temesvári. Krutschneider József Bpest. Zellerin Mátyás, Bpest. Winterstein József, Pécs. Schober F. Bpest.

d) **Kiállítási érmet:** Brunner József, K.-Dorogh. Asztalos Nándor, Pécs. Tichy Ödön, Pécs. Fülöp Lajos, Szegzárd. Markovits István, Mohács. Papp Mihály, Kaposvár. Matrosch János, Pécs. Balsam, Bécs. Schöndörf József Pécs. Blazek Adolf, Bpest. Egerszegyi Ferencz, Szt.-Lőrincz. Steiger József, Pécs. Strakosch L. és Boner L., Bécs. Gold Tivadar, Marczali. Rinke János, Pécs. Balozsa József, N. Athád. Roth Ernő, Gy.-Fehérvár. Müller V., Brassó. Peterka János, Bécs. Spitzer Samu, Siklós. Sándor Ferencz, Körmen. Schottola Ernő, Budapest. Gausser Bálint, Mohács. Márek Nándor, Apatin. Szomju Mihály, Szegzárd. Schneider József, Bpest. Buzicka Ferencz, Hoehenbruck. Bäcker Alajos, Pécs. Wöber R., Bécs. Pöhner Ottó, Dresden. Sefcsik János, Döbrökőz. Gianone Sándor, Pécs. Stadler Ferencz, Kalocsa. Heck Adám, Boroszló. Nagy Ignác, Bpest. Hayn Frigyes, Segesvár. Gutermaan Lajos, Bécs. Ullmann Antal, Fehértéplom. Jelasits István, Mohács. Róza József, Eszterház. Kempl Frigyes, Mohács. Ehrenhaft Ferencz, Pécs. Schmied János, Sulkó testvérek, Bpest. Palasovszky Ödön, Mohács. Fischer F., Mohács. Schack Ferencz, Pécs. Radin Jakob, Lippe. Horváth és Klusch, Brassó. Dicity Ernő, Bpest. Leicht Mór, Bécs. Schönwald Imre, Pécs. Girardi József, Pécs.

e) **Emléklevelet:** Tóth István, Mozsgó. Stern Sándor, Budapest.

XII. Falpar.

a) **Allami ezüst-érmét nyert:** Reich Gáspár, Pécs.

b) **Diszoklevelet:** J. Engel Adolf és fia, Pécs.

c) **Kiállítási érmet:** Deutsch István, Szt.-Lőrincz. Popovits György, Mágoos. Schler Antal, Pécs. Kéky Imre Bpest. Schmied Nándor, Szigetvár. Becker József, Apatin. Perlfaster G. és fia, Karanebes. Schmidt és Prflaster, Boskó János, Kópács. Horváth M. J., Feketehalom. Kiss Gyula, Széchy. Berg Vilmos, Leibitz. K. Kuchta Dániel, Tiszolcz. Bresslauer fia, Daruvár. Czetel Dániel, Bpest. K. Halas József, Szt.-Dienes. Hangyál József, Pécs. Orstein Ignác, Veszprém. Juhász János, Monostor. Csógló János, Pécs. Fleischacker A., M.-Bóly. Simony János, Szt.-Dienes. Peleskey Lajos, Csúza. Gutheil János, Kaposvár. Strohmayr János, Pécs. Hegedüs Imre, Pécs. Nuber Ferencz, Eszék. Mittermayer Adolf, Muci. Reitzer Jakob és fia, Szeged. Molnár Ferencz, Temesvár. Brézits Ferencz, Pécs. Buday Károly, Pécs. Stegmüller László, Kőszeg. Weiss Filöp. Király Imre, Lakatos György.

XIII. Bőripar.

a) **Allami ezüst-érmét nyert:** Kovátsits Antal, Pécs.

b) **Allami bronzérmét:** Rostás Géza, Pécs. Dusinszky József, Paks.

c) **Diszoklevelet nyertek:** Margulics Miksa, Bpest. Grünvald J. fia, Szombathely. Reppa András, Eszék. Klapka János, Bpest.

d) **Kiállítási aranyérmét:** Fried B. és fia Simonortnya. Gyetván I. és társa, N.-Boly. Stirling Adolf, Szombathely. Jahoda Ede, Mohács. Rupp György, Mágoos. Sikos György és fia, Szt.-Lőrincz. Lindinger András és fia, D. Földvár. Kreyzelmeier N.

XIV. Papíripar.

Kiállítási érmet nyertek: Schnell Sándor, Szt.-Pétervár. Gottermayer N., Budapest. Rihmer János, Pécs.

XV. Fonó- és szövőipar.

a) **Allami bronzérmét nyert:** Sebők Mihály, Mohács.

b) **Diszoklevelet:** Scholtz József, N. Szében. Brossek Antal Brassó. Fűrész Konrád, Pécs. Fogl Mihály, Baja. Steidl János, Mohács. Forster János D.-Kömlöd. Scherer Lajos, Kölesd. Bak Eugenia, Temesvár.

c) **Kiállítási érmet:** Posch Mihály, Pínkafő. Posch János, Pínkafő. Schreg Vilmos és társa Brassó. Besztercebányai szűrőszatógyár. Wessel Lipót, Veszprém. Schlesinger Lajos. Meister Nándor, Pécs. Dornor Emma, Pécs. Schlit József, Pécs. Kászfordi Gáspár, N. Bóly. Obetkó Zsigmond, Pécs. Pamutfonó- és szövőgyár, Dugaresa. Schwarz Károly, Pécs. Matzák Mihály, Segesvár. Weisz Jakab, Hodrusbánya. Jauch Mihály, Mocsolád. Starha Manó, Késmárk. Siska Győző, Pécs. Szalóky Sándor Kaposvár. Höfler János, Mágoos. Udvari József D.-Földvár. Krászl József, Szt.-Lőrincz.

XVI. Ruházati ipar.

a) **Allami bronz-érmét nyertek:** Altmann Aron, Pécs. Beck testvérek Pécs.

b) **Kiállítási aranyérmét nyertek:** Topp Antal, Pécs. Krausz A. és fia, Ungvár. Brück Samu, Pécs. Müller György, Mágoos. Vinkovits Milán, Mohács. Kalkin Mátyás D.-Szekeső. Andaj Alajos, Szegzárd. Rácz Péter, Szigetvár. Szander Emma, Pécs. Horvath Lajos, Siklós. Horváth Péter, Siklós. Orf Gáspár, Pécs. Gyulay Ignác, Paks. Ladiszlaf János, Paks. Jandó Péter, Szt.-Dienes. Szajgyártó Ferencz, Szigetvár. Ronly Károly, Bpest. Kelemen Lajos, Mohács. Müller József, Mágoos. Kovács György, Mohács. Gyula József, Erzsébetváros. Asványi Lajos, Mohács. Kiss Sándor, Szt.-Lőrincz. Ifj. Oláh Ferencz, H. Bözörmény. Stefan Ferencz, Mohács. Klaska Mátyás, Mohács. Balázs János, Pécs. Ifj. Benzeleitner József, Pécs. Kiss József, Pécs. Csemezky Ferencz, Bpest. Kreiter József, N.-Szt.-Miklós. Steiner S., Pécs. Vajda István, Siklós. Matyok Mihály, Pécsvárad. Laufer Ignác, Pécs. Killer Róza, Pécs. Kohn Katca, Pécs. Zivánovics Ferencz, Mohács. Brachfeld Szigfried, Bpest. Brachfeld F., Bpest. Wein Károly, Kés márk. Tauszig Armin Pécs. Kreiner és Krausz, Pécs. Kepes Kálmán, Pécs. Hamerly János, Pécs. Mauthner Gyula, Veszprém.

XVII. Bútor-ipar és decoratív lakberendezés.

a) **Allami ezüstérmét nyert:** Hoffmann Károly, Pécs.

b) **Allami bronzérmét nyertek:** Stollár Ferencz, Mohács. Held Gusztáv, Kremling Károly, Hoppel Lajos, Pécs.

c) **Kiállítási aranyérmét nyertek:** Peleskey Gyula, Pécs. Péterfi Sándor, Marczali. Auguszti István, Pécs. Szeifert H. és fia, Budapest. Zummi Péter, Pécs. Schwartz Vilmos, M.-Sziget. Klein Adám, Pécs. Tamás Gyula, Mohács. Engel Lajos, Bpest. Zsolnay Imre, Pécs. Mann Jakob, Kölesd. Moldoványi Ede, Mágoos. Gercsics Ferencz, Pécs. Prekób Márton, Pécs. Szűcs Márton, Szt.-Gál. Domján Ottomán, Pécs. Schmidt Károly, Pécs. Schöbner Róbert, Bpest. Garai és Rosenzweig, Bpest. Lederer Manó, Pécs. Rifesser J., Gröden. Jaiser Gyula, Bpest. Jirakó Albin, Pécs. Ruzsinszky Kálmán, Pécs. Graits Andre, Pécs. Pfeiffermann Imre, Bpest. Foschner T., Bpest. Ehrenhaft Ferencz, Pécs. Blazek István, Pécs. Mühle Vilmos, Temesvár.

Folyt. köv.

— „A pécsi atletikai klub” első országos viadala vasárnap folyt le a Tettyén. A rendezőség nagy előkészületeket tett e napra, méltóvá akarva azt tenni úgy az ügyhöz, mely a klubot tetemes áldozatokra bírta, mint magához a klubhoz, mely városunknak bár legifjabb, de egyik legintelligensebb, legbefolyásosabb és legtevékenyebb egylete. A rendezőség tehát föl adta magaslátán állott; kár, hogy önfeláldozó munkájukat a rossz idő megghusította, amennyiben az idő egész nap borongos lévén, a közönség tulnyomó része nem akarta magát a megázás

veszélyének kitenni; és a következmény ezeknek adott igazat, mert kevéssel 3 óra után az eső elkezdett esni és rövidbel-hosszabb közökben egész délután esett. Annál nagyobb azonban azon — bár nem nagy, mintegy 200 főnyi — előkelő társaság érdeme, mely nem törődve a bőrgázás eshatóságával és b-következett kellemetlenségeivel, nemcsak megjelent, de végig ki is tartott a versenyen, igazolva mintegy és így variálva a népdalt: „aki az atletikát igaz szereti, jéges esik, mégis fölkeresi,” mit nem is volt okuk megbánni, még a hölgyeknek sem, mert a verseny — jllehet teljesen a pécsi atletikai klub kebelében folyt le, amennyiben a szabadkai atletikák, kik közül e versenyre többen neveztek, de az utolsó napon, bizonyára nem akarva kockáztatni a legyőzötést, lemondottak — valóban érdekes volt és megérdemelte a fíradtságát.

A verseny első pontja: a nagy táv verseny a jelentkezők (3) elégtelensége (a szabadkaiak elmaradása) miatt elmaradt.

A sikversenyre (távolság 300 méter) 4 jelentkező: Reh Gyurka, Egrý Dezső, Kellauer Gábor, Kálley Pál. Elsőnek Reh érkezett be 47 mp. alatt, elnyerve a bronzérmét; 2-ik Kellauer volt 50 mp. alatt.

A gátversenyre (távolság 200 méter 4 gáttal) 3-an jelentkezték. Díj: az elsőnek egylete ezüst érem, a másodiknak bronz érem; elsőnek érkezett be dr Egrý Béla 33 mp., Egrý Dezső 34 mp., harmadiknak Kellauer György 37 mp. alatt.

A magas ugrásban csak ketten vettek részt; az első díjat (egylete ezüst érem), 160 c/m magasságot ugorva Ott Béla nyerte el, ki nek szép ugrását a közönség tüntetőleg megtapsolta; a második díjat (bronzérem) Kellauer Gábor nyerte el 145 c/m magasa ugorva.

A sulydobásban 3-an, Ott Béla, Kellauer Gábor és König Ferenc vettek részt; a díjat (bronzérem) itt is Ott Béla nyerte el, ki a 10 kgros vasgolyó bravuroz könyveséggel 4 méter és 5 c/m magassa dobta föl.

Ezután következett a kardvívás, a verseny legérdekesebb része, melyre 2 pár, Hainesz Károly és Kellauer Gábor, Liszckay Bálint és dr Egrý Béla jelentek be. Az első pár viadalá Hainesz győzelmele végződött, ki csak 3 pont-t kapott, míg ellenfele 21-et. A második pár küzdelme sokkal nehezebb volt, a vívók egyelőbbek voltak erőre, ügyességre, gyakorlottságra nézve. Győztes Liszckay lett, 7 pont-t kapván, míg Egrý 20-at. Ott peronyi szünet után a döntő viadal következett a két győző: Hainesz és Liszckay között. A chance-ok eleinte Hainesznek kedveztek, pár sikerült törzs- és fejtágással azonban Liszckay csakhamar utólré, el is hagyta és le is győzte, 12 pont-t kapván, míg 0 Hainesznek 20 at adott, elnyerve ez által a hölgyek díját, egy gyönyörű műv, ezüsttel kivrt fatálcán nyugvó kristály ív készletet, mely áll egy ezüsttel ékített kancsóból és két pohárból. Ez értékes tárgy kitűzésével a pécsi hölgyek meggyőzően mutatták ki az atletika iránt való érdeklődésüket és áldozatkészségüket, mit az atletikák sohasem fognak elfeledni. A második díjat (egylete ezüst érem) Hainesz Károly nyerte el, a 3-ik díjat (bronz érem) dr Egrý Béla.

A sulyemelésben csak ketten: Ott Béla és Liszckay Bálint vettek részt; a díjat: (bronzérem) itt is Liszckay Bálint nyerte el, 9-szer emelve föl a vasrudat, míg Ott, ki már ekkor ki volt fáradva, csak 4-szer.

Végül vilgász- verseny következett; 200 méter távolságra futottak Egrý Dezső és Kálley Pál. Elsőnek Egrý érkezett be, elnyerve a bronzérmét

Ezután Bartosságh Imre elnök fölvasván a nyertesek névsorát, a díjak kiosztattak és a fénys közönség lassanként hazaozlott, hogy készüljenek az estélyre, melyet az atletikák és alkalmából a kaszinó nyári helyiségében rendeztek és melyen a folyton tartó eső miatt szintén nem sokan vettek részt, többnyire azok, kik a Tettyén is fnt voltak, így: Kardos Kálmán főispán, Jeszenszky Ferencz alispán, Sisskovich Tamás, Nádosy Kálmán, Bartosságh Imre, Somisch Lőrincz, Nádosy György, Dulánszky Adolf, Jeszenszky Imre, Nagy Jenő stb. A hölgyek közül Bartosságh Imréné, Benyovszky Marnóné, Dulánszky Adolfiné, Egrý Béláné, Egrý Dezsőné, Nádosy Kálmáné, Somisch Lőrinczné, továbbá: Balogh Mariska (Zenta), Dienes Karo-

lin, Dulánszky Irma és Riza, Nádosy nővérek (Szt.-Lőrincz), Nagy Flóra, báró Skerletz k. a. (Zágráb), Somssich nővérek (Saárd), Szinkovits Muriska. A kis számú, de válogatott társaság fél éjjel után 2 óráig mulatott a legjobb hangulatban.

Hirdetmény. Pécs sz. kir. város ipar- és alsó-foku kereskedelmi iskolai bizottságunk határozata folytán alulírott részéről közhírré tétetik, miszerint az iparos és kereskedelmi tanácsok beiratás a 1888. évi szeptember hó 8. e. napján d. e. 9-12. d. u. 2-4 óráig és pedig azon tanoncok részére, kik, az előkészítő tanfolyamra iratkoznak az ágostoutéri népiskolában, kik pedig az alsófoku iparos tanfolyamot és kereskedő tanoncskolát látogatják, a helybeli m. kir. főreáltanodában eszközöltetik.

Az oktatás illetve osztály-rendezés pedig szeptember hó 16. án d. e. 9 órákor veszi kezdetét, illetve fog eszközöltetni, a minden tanonc megjeleni kötelességének ismerje. A beiratási díj évi 2 ft, mely a beiratás-kor azonnal, a kereskedő tanoncok tanpénze havi 1 ft 50 krban állapított meg, mely havonként előre lefizetendő. Felhívtnak az érdekeltek gazdáik, hogy a beiratás a fenti határnapig egyetlen eszközöltessek, minthogy a kitett határnap után az addig be nem irottak névsora az iparhatósággal közöltetni fog. Az ezen mulasztásból eredő bírságot tulajdonítsák azután önmaguknak.

Az iparos tanoncokat tartók tájékoztathatása végett ide ígattatnak az 1884. évi XVII. t. cz. illető szakaszai:

62. §. Az iparos köteles
a) időt engedni és felügyelni arra, hogy a tanonc vallása ünnepnapján az isteni tiszteletet látogassa;

b) tanonczát az iskolába járása, ott, a hol tanoncz-iskola van, a tanoncz-iskolába járása szorítani;

c) a szülők, illetőleg gyámot és hi meg iskolaköteles, a tanítót is a tanonc megbetegedéséről s egyéb őket érdeklő fontosabb esetekről értesíteni.

82. §. A tanonc mindaddig míg tanideje az iparosnál tart köteles ivi iskolába járni.

157. §. a) pontja. 20 főtől 200 főtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a ki ezen törvénynek a segítéke, tanoncok és gyári munkások felvételét, alkalmazását és a velők való bánásmódját szabályozó rendelkezéseit átjágja, vagy a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó köteleességeit nem teljesíti.

160. §. A 157. §. a) pontjában említett kihágások súlyosabb, vagy ismételt esetében az iparos tanoncztartási, a gyáros pedig a munkások alkalmazásának jogától iparhatóságilag egy évre megfosztható.

Pécsét, 1888. augusztus 23-án.

Bath Mátyás s. k.
elnök.

Hírek.

A kiállítás ünnepélyes bezárasa vasárnap, f. hó 9-én délelőtt 11 órákor fog végbemenni, ez alkalommal az igazgatóság iroda előtt utolszorgul egybe a végrehajtó bizottság, melynek nevében Nádosy Kálmán elnök szól a főispánhoz, ki erre a kiállítás rövid szavakkal ünnepélyesen bezárja. De ezen ünnepélyes aktus dacára a kiállítás vasárnap még egész napon át nyitva marad és délután, ugy este a katonazenekar fog játszani. Ugyancsak szombatról vasárnapra Tolnamegyéből nagy számú vendég-ereg jön ide, hogy a kiállítás, habár utolsó percben is meglátogassa.

A belga főkonzul Pécsét. Duckert s Gyula budapesti belga főkonzul, kinek előszere-tete Magyarország iránt általános ismerete és ügybuzsága, melylyel a kivitelle képes magyar iparcikknekkel Belgiumban piacot teremteni igyekszik, illetékes körökben megérdemelt méltatásban részesül, szerdán reggel 11 óra kor városunkba érkezett a kiállítás tanulmányozására. A főkonzul Pellérdén régi barátjánál: Brázy Kálmánál kiszállt s egy jött be kecsin Pécsre. Utja jelentőségét és érdeklődését iparunk iránt mutatja azon körülmény, hogy a főkonzul egyenest Brüsseltől jött és még az nap oda visszatért, mi bizonyára nem a legutolsó ál-

dozat a pécsi kiállítás érdekében Duckert s ur Pécsre érve, a Zsolnay-gyárba hajtatták és ott esatlakozott Matlekovits Sándor államtitkárhoz, ki családja és számos notabilitás kíséretében a telepet beható szemle alá vette. A főkonzul barátságos villásreggeli után, melylyel Zsolnay látogatott megvendégelte, az erre következő, Matlekovits államtitkár és családja tiszteletére rendezett banketten is részt vett, mely a kiállítás területén tartatott s mely bár rögzüztött volt, de igen sikerültek mondhatók, amit senki sem csodálhat, ha tudjuk, hogy a bankettet Förster Béla rendezte. Jelen volt a banketten Matlekovits államtitkár, neje és leánya, Kardos Kálmán főispán, Jeszenszky Ferencz alispán, Aidingér János polgármester, Nádosy Kálmán, Krasznay Mihály és neje, Brázy Kálmán, Lechner Gyula rendőrkapitány, Opris Péter posta- és távirda-igazgató, Zsolnay Vilmos, Littyke József, Ráth Mátvás, Zsolnay György, Koch Ferencz és neje Forray Iván, Sipéc István és neje, stb. stb. A lakomán több félköszöntő mondatot, így Matlekovits Duckert főkonzulra, Duckert s bár tőredve, de magyar nyelven és később francziául Pécs városára és a jelenlevő hölgyekre, Kardos Kálmán Matlekovitsra, Ráth Mátvás Duckertre. A vig hangulatban eltölt lakoma után a főkonzul megemlézte a kiállítást, azután a szükségesháztól és végül a Littyke-féle pinczét, ismét találkozással az államtitkárral és kíséretével, kiknek a házigazda finom pezsgőköt és borokat szolgáltatott föl. Az indulás ideje elérkezvén, fél 6 órákor búcsút vett a főkonzul pécsi barátaitól, kiknek száma jelentékeny, és pedig még a multból, mert 2 év előtt már egyszer volt városunkban, megemlékezett ipartelepeinket. Búcsúbeszédében nagy elismeréssel szolt városunk tett előmeneteléről és kiállításunkról azt mondá, hogy az a legnagyobb dicséretét, sőt csodálkozását keltette föl. A magyar-barát főkonzul legrokonoszenesebb jó kívánatainkat vitte magával brüsszeli utjára.

Zichy-bankett. Csütörtökön délel 11 óra kor Siskovits Tamás földbírtokos, mint Zichy Jenő gróf pécsi házigazdája a „Hajó” vendéglőben a gróf tiszteletére ebédel adott, melyen Jeszenszky Ferencz alispán. A díjinger János kir. tanácsos polgármester s a város és megye főbb tisztviselőin kívül jelen voltak Miklós Gyula borrázati kormánybiztos. Opris Péter posta-távirdaigazgató, Dragonescu Dömönjén pénzügyigazgató, Nádosy Kálmán kiállítás elnök, Sávelel Kálmán törvényszéki elnök, Riemer sádsi járásbíró, dr. Zaráy Károly kiállítás titkár, dr. Hölbling Viktor, Koch Ferenc bányabíró, Salamon József tanfő ügyelő, Forray Iván főszolgabíró. De zó Miklós borrázati vándor-tanár s a helybeli hírlapszerkesztők. A negyedik fogásnál Nádosy Kálmán emelt elnök poharat, éltette gr. Zichy Jenőt, a magyar ipar terjesztőjét, ki soha sem szánik meg buzdításával, jó tanácsaival serkenteni s utbaigazítani a magyar iparosokat. Zichy Jenő hozsabb közszótában az ipar fejlődését s az által az ország vagyonosodását, politikai s társadalmi erősbödését fejtegette és a jelenlevőket buzdította arra, hogy soha se szünjenek meg az iparért minden erejüket latba vetni. Siskovits Tamás mint házigazda vendégeit éltette, Miklós Gyula kormánybiztos ajánlva azt, hogy a baranyai borvidék megvédésére a megye s város kezét fogva működjenek közre, éltette a megye és a város első tisztviselőit, Jeszenszky Ferencz alispánt és Aidingér polgármestert. Aidingér a házigazdára, Siskovits Tamásra emelte poharát. Zichy Jenő második toasztjában a pécsi iparosokat köszöntötte föl; Majorossy városi főjegyző Miklós Gyula kormánybiztosra emelte poharát, ki aztán Nádosy t. éltette, mint Baranyamegye Zichy Jenőjét. A rendkívül kedélyes ebéd 4 órához végződött, a mikor is a gróf a tovatanzás előkészítélelt megteendő már távozni volt kénytelen, mielőtt azonban a jelenlevőktől melag búcsút vett.

Perczel Miklós országgy. képviselőnk szerda d. u. óra körülmében időzik. Beszámoló beszédét ez alkalommal — nem lévén hozzá az idő kedvező — nem fogja megtartani.

Bírói kinevezés. A pécsi kir. törvényszék-nél Dömötör Zsigmond nyugdíjaztatása folytán megüresedett törvényszéki bírói állásra Ó felsége Saághy Vince pécsi kir. jbrósági albirót ne-

vezte ki, kiben a törvényszék elismert tehetségű erőt nyert.

Hymen. Dr. Szekrényesy Ferenc ügyvéd, Szekrényesy Béla kir. tanácsos, nyug. p. ü. igazgató fia, f. é. szeptember hó 2. án jegyezte el Hannu Imre rádi nagybérlo bájos és kedves leányát; Valériát Rádon. — Riegl Richárd szásvári bányázist eljegyezte Zirnfeld Armin-lovagvájraíjai bányagondnok kedves leányát Henriettét.

A „Pécsi Dalárda” ma (szombaton) a kiállítás területén nagy hangversenyt rendez. Adalok egyes számai között levő szünet alatt az 52. sz. cs. kir. gyalogezred zenekara játszik. A 17 számból álló műsor a pénztárnál 10 krért kapható.

Szülőknek tudomásul. A pécs-belvárosi községi népiskola tanulói részére az előadásokat megelőző istentisztelet csütörtökön reggel nyolcz órákor fog megtartatni, miért is kérem a t. szülőköt, hogy gyermekeiket, kik a belvárosi népiskolába felvették, a jelzett napon beküldeni sziveskedjenek. Pécsét, 1888. szept. hó 7-én. Schneider István igazgató-tanító.

A reáliskola tanulói az új évben ugyancsak megszaporodtak. Beiratkozott 360, a mult évben 316 s így a szaporulat 44, mi igen örövendes. Az intézetben rendszeresítették a II. párhuzamos osztály, mire már rég szükség volt, az illető tanár azonban még most sincs kinevezve, mi igazán érthetetlen.

Az 52-ik gyalog-ezred 6 heti távollét után pénteken d. e. 9 óra 45 perckor visszerkeztek Pécsre.

Orgona-jubileum. Angster József orgona-építő szerdán ünnepelte századik orgonája elkészítésének jubileumát. Ez alkalommal nagyszámú jó barátot és ismerőt hívott a derék iparos vendégzerető házába. Ott voltak: Troll Ferenc prelaetus, a polgármester, Fehér Antal zentai apát, Károly Ignác esepes-plébános, Sávelel Kálmán törvényszéki elnök, Lechner Gyula rendőrkapitány, Majorossy Imre főjegyző, dr. Schauerek Bódog, Salamon József tanfőügyelő, Ráth Mátvás kamarai elnök, Streicher József németbéli, Schultz Imre német-mároki plébános, Jilly Alajos tanácsnok, Hoffmann Károly, Repics Vince igazgató, Reberics Imre. Giatt szentszéki jegyző, a belvárosi és székesgyházi káplánok, Várady, Hakshe, Lenkei és Feiler hírlapírók, stb. stb. mintegy 50-en. A gazdag és izletes vacsora az utjonan épült, tágas és magas műhelyben tálatatott fel, melynek folyamán számos félköszöntő mondatot; így Troll prelaetus kiemelve, hogy iparkodó szorgalommal mint emelkedett Angster mindig fejlőbb, a házigazdára, Angster vendégeire, Jilly a házigazda fiúra, hogy az is megérhesse a 100-ik orgonája jubileumát, Sávelel Pécs városiáért, kik a kor színvonalon állanak, Ráth a háziasszonyra, Angster az ő macenásáira; Troll Ferencre, a polgármesterre és Fehér zentai apátra, Fehér Apát Angsterre, Jilly Alajos Fehér apátra, majd Hoffmann Károlyra, Feiler Mihály a háziur legényára, kívánva, hogy azok a jubiliás életét megédesítsék, Troll a pécsi dalárda elnökére, Aidingér Angsterre, ajánlva neki, hogy igyekezék oly mutatóni felhalálni, mely a pécsi dalárda hangját megörökítse, Várady Ferenc azon alkalomból, hogy Angster bár tőredve, de magyarul mondá félköszöntőt, Angster éltette, mint a megmagyarosodott idegen iparosok mintá képét, Schultz Imre Aidingéret, óhajtvá, hogy a harmonikus összhangzó a városi társadalomban ezután is sikerüljön ffontartatnia. Schauerek a pécsi zsrnalizáltakra, kik oly szép harmoniában elnek egymással, Lechner Gyula Sávelel Kálmánra. Ezeknyívil még egész özőne volt a szellemesből szellemesből toasztoknak. A szünetek között eleinte a katolikusok legenyegylet énekkara, később a pécsi dalárda jelenlevő tagjai Hoffer Károly vezetése alatt énekeltek, gyönyörű dalokkal az egész társaságot elbájolva. Ugy 11 óra felé a társaság egy része elszolt, a fiatalok pedig zongoraszó mellett láncra kerekedett. A kedélyes mulatság méltó megűnéplése volt a jubileumunk.

Videki hatralékos előfizetőinket sürgősen kérjük tartozásuk kiegyenlítésére.

Tevrajzok a kiállításban. A felső kiállítás szemléköt csak főtó pillantást vetnek a falakat díszító tevrajzokra, pedig azok mindegyike megérdemi, hogy figyelemmel és érdeklél nézgeszük, mert egy kidolgozásukban, mint a tervezé-

tek felfogásában méltók a bemutatásra. Különösen szépek H a y b á k K. bécsi építész tervei, melyek között egy mausoleum és egy hangversenyterem tervét kell kiemelnünk. S c h w a r z báros bécsi vállalkozó a pécsi vízvezeték tervei állította ki, melyek aktuális értékkel bírván, szép kidolgozásért mindenki részéről csak dicsőreget nyerhet: de ismerve a gyakorlati kivitel akadályozó és a város anyagi viszonyait számba nem vevő nagy költségeit, csak sajnálkozhatunk, hogy e terv is nem egyébb kiállítási dísznél. Egy másik vízvezeték tervet is láthatunk, és ez K n u t h Károly budapesti mérnök és gépgyárosnak a kozvári egyetem vízvezetékére vonatkozó terveze, mely nemcsak jeles és szép kidolgozásánál fogva érdemel figyelmet, hanem azért is, mert tudvalevőleg Knuth polgártársaink egyrésze által ösztönözötte, a helybeli vízvezetékre is pályázott. A kolozvári egyetemi vízvezeték a boldogult Trefort Agoston támogatásával jött létre, alig 4 hó alatt készült el és kivitele solidágánál fogva a ministerium és az ellenőrző közegek teljes megaláztatását nyerte ki.

A pécsi püspöki tanítóképezdénél a tankepesítési vizsgálatok f. évi szeptember hó 24-én reggeli 8 órakor az írásbelivel kezdődnek és a következő napokban szabályozott folytatottak. Akik ezáltal képesítetni óhajtanak keresztlevelükkel, erkölcsi, működési, orvosi és összes tanulmányaikról szóló hiteles bizonyítványokkal felszerelt és alulírott igazgatóságához címzett kérvényüket f. hó 18-ig annál bizonyosabban nyújtsák be, mert később érkezett és kellőleg föl nem szerelt folyamodványok tekintetbe nem vétetnek. Pécsen, 1888. szeptember 2. A pécsi püspöki tanítóképezde igazgatósága.

A pécsi kir. posta- és távirdaigazgatóságai kerület összes hivatalainak a folyó első félévi pénzforgalma 35 341 756 forint 80 kr. volt, hozzáadva a július havi 5 693 458 frt 40 krnyi forgalmat az összes pénzforgalom július végéig 41 498 319 forint 84 kr. volt. Ebből a tiszta bevétel 443 120 frt 33 kr, melyvel szembeállítva a 311 565 frt 75 kr-ól álló tiszta kiadás végereedményben 111 554 frt 53 kr. tiszta megtakarítás mutatkozik.

Kimutatás az általam f. évi aug hó 19-re tervezett s rozsz idő miatt 20-án megjeztett a pécsi kath legényegylet, dalkoszoru, munkás-, hadastány és veterán egyletek alapjai javára rendezett „István király ünnepély” eredményéről u. m.: I. K i a d á s. István király archépe telen jescen felidiszite 23 frt, Jónás János és a volt városi zenekaroknál 125 frt, tűzijáték kezeléssel együtt 44 frt, Léggömbök (16 db) felvezetéssel együtt 30 frt, összes nyomtatványok (szétküldés, ragasztás stb) 58 frt, városi rendőrségnek napidíj 8 frt, összes bérkoosi és fuvaros 13 frt, földiszít és tűzifa, világítás munkával együtt 31 frt 50 kr, kokárdák, eszokor és más apróbb kiadás 11 frt 50 kr. Összes kiadás 384 frt. II. B e v é t e l. István király kép eladatot 9 frt-ért, Jegyek eladattak (30 kr-os 480 db, 144 frt-ért, 10 kr-os 138 db, 13 frt 80 kr-ért) 157 frt 50 kr. Földiszítés volt 2 frt 15 kr. Összes bevétel 168 frt 95 kr. Kiadás a bevétellel összehasonlítva, mutatkozik d e f i c i t 179 frt 5 kr. (Ide nem számítva egy hó alatti működésben közben történt apró kiadásokat.) Közlebb értesültem, miszerint főntebb egyletek ezen vesztéséget körpótlandó, kisebb-nagyobb részben velem megosztani szándékoznak; ugy ebből jó indulatukért, valamint az ünnepélyen történt közreműködésükért fogadják öszinte köszönetemet; azonban, hogy adott szavamhoz hű maradjak, az egyletek alapjainak tart okozandó semmi kárpótlást az igen tisztelt egyletektől el nem fogadhatok; s bár mennyire sajt a vesztéség, azt lsten segítségem mellett egyedül elviselni kénytelen vagyok. Pécsen 1888. augusztus 31 én. Legőszintebb üdvözlettel Bözsa József.

Vegyes hírek. Dr. S c h ö n Mór szegszárdi származásu bukini orvos eljegyezte Spitzer Laura k. a. t. — Dr. K i s s Gyula veszprémi orvos eljegyezte Hertelendy István dörgiesi kasznár leányát: Mariskát. — H o r v á t h Kálmán itálói táblai bíró eljegyezte Plosszer József eszopaki földbirtokos leányát Eleonorát. — Dr. S c h r e i b e r Fülöp szegedi orvos 26-ikán vezetete oltárhoz Szabadkán Tauszig Vilmos nagykereskedő leányát: Malvint. — P e t l a n o v i t s Mihály sümegh-csehi esperes-plébános meghalt 70-ik évében.

Gabona-árak.
Hivatalosan feljegyezettek Pécs szab. királyi város 1888. évi szeptember hó 7-én tartott heti vásárán

Öszli	— frt — kr.	— frt — kr.
tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
uj.	6 frt 50 kr.	6 frt 40 kr.
Kétszeres	— frt — kr.	— frt — kr.
uj.	5 frt 80 kr.	5 frt 10 kr.
öszli	— frt — kr.	— frt — kr.
Rozs	— frt — kr.	— frt — kr.
uj.	5 frt 10 kr.	4 frt 50 kr.
öszli	— frt — kr.	— frt — kr.
Árpa	tavaszi 5 frt 80 kr.	5 frt 40 kr.
öszli	4 frt 80 kr.	4 frt 60 kr.
Zab	öszli — frt — kr.	— frt — kr.
tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
uj.	5 frt 10 kr.	4 frt 80 kr.
Bökköny	5 frt — kr.	4 frt 60 kr.
Repce	— frt — kr.	— frt — kr.
Kukorica	— frt — kr.	— frt — kr.
Szenna	2 frt 80 kr.	2 frt 40 kr.
Szalma	1 frt 80 kr.	1 frt 60 kr.

Nyilt-ter.*)

A radeni savanyvízforrás az egyetlen ásványvíz a világon, melynek igen jellemzően a hálygghajókban különösen hatással van szomszagos és natron tartalma különösen ajánlják a vizet még gyomorbajokban, aranyér, hurutok, nyakásodás, a vesék és sapkór ellen.

Radeni vasfürdők vészeregenység, női betegségek, magtalan-ság ellen

Savanyvíz szétválás
Dr. Garrod, Bismarck és mások javaslatára megmutatják, hogy a radeni savanyvíz forrásokból, mely a radeni viz akartak kitűnnek.

2310

Prospectus-akat ingyen és bérmentve küld a Radeni savanyvízforrás felügyelősége átirásban.

Kapható e viz minden solid savanyvíz kereskedésben és vendéglőben.

Kis hirdetések.

Jó házból való fiu **tanonczul** egy nagy fűszerkereskedésbe felvétetik. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Jó házból való fiu **tanonczul** egy nagy ékszerészüzletbe felvétetik. 2380 Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:
FEILER MIHÁLY.

Fekete selyemszöveteket 30 krtól 11.40 frtig méterenkint (körülbelül 150 minőségben) szállít kész ruháknak és dronkint vámentesen **Henneberg 6** (es kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Mintak postafordultalul, levelek 10 krba kerülnek.

34/188 Arverési hirdetmény.
Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósig 1559/1888. számu végzése által S i m o n S. végrehajtó javára **Fleischer János pécsi lakos ellen** 75 frt 72 kr. tőke, járulékaiból bő visszalévő öszeg erejéig elrendelt kötelegeti végrehajtás alkalmával bírószék lefoglat és 315 frt 40 krba becsült bútór, szövegekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladattak. Mely árverésnek a 4820/1888. számu kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pécsen, alperes lakásán Ferenczek-utca 3 sz. a leendő eszközlésére 1888. év szeptember hó 17-ik napjának d. e 2 óraja határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbb ígérőnek becsoron alul is eladattak fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsen, 1888. évi szeptember hó 5 én, **Kremmer Ferencz,** kir. bírósigi végrehajtó.

Belváros, Király-utca 36 sz. a.
1-ső novemberre egy tágas, 3 ajtóval bíró **bolt bérbe adandó.** Értekezhetni Király-utca 38. sz. a., a tulajdonosnál.

Értesítés.
Alulírott bátorodik a nagyérdemű hölgy közönség tudomására hozni miszerint az általa eddig bírt női divat üzlettel egészségi okokból felhagyni kénytelen és köszönetét fejezi ki az iránta eddig tanusított pártfogásért s bizalomért. Egyszersmind f-hívja a nagyérdemű hölgy-közönség b. figyelmét **szabásrajzolásai tanfolyamára,** melyet kiváló tekintettel ennek, a ruhák készítésénél való gyakorlati alkalmazására folyó évi szeptember hó 15-én fog megnyitni.

E tanfolyam képesíti a résztvevőket, alulírottak általánosan „**kiválóan jónak**” elismert szabási módját **legrövidebb idő alatt tökéletesen** elsajátítani.

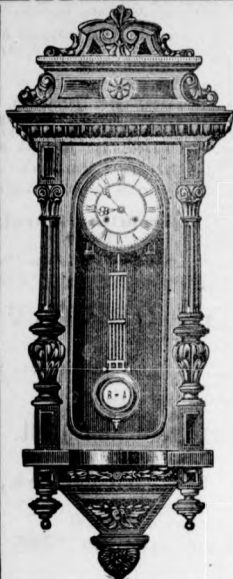
Az igen t. hölgyközönség további kegyeibe ajánlja magát Pécsen, 1888. aug. havában

2336 **WALLERSTEIN PAULA,**
a közp. takarékpénztár épületben.

Ház eladás.
A Megye-utca 8. sz. a. levő **FREYLER-féle ház,** a Megye- és Anna-utca sarkán **(kitűnő pincével)** szabad kézből eladó. **Tudakozódhatni: Freyler Károly, kir. járásbírósigi aljegyzőnél Siklóson.**

455/1888. Arverési hirdetmény.
Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósig 2867/88. számu végzése által **Hirschfeld Samuel** végrehajtó javára **iff. Petrovics József és Ferencz pécsi lakosok** ellen 180 frt tőke, ennek 1885. évi október hó 25. napjától számitandó 6%, kamatai és eddig összesen 37 frt 50 kr. perköltés követeles erejéig kötelegeti végrehajtás alkalmával bíróság lefoglat és 672 frba becsült bútork, 2 kosci, 2 db ló, 1 pár löszerszámból álló ingóságok nyilvános árverésen eladattak. Mely árverésnek a 8615/1888. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pécsen, az alperesek lakásán **Makar-utca 28. sz. a.** leendő eszközlésére **1888 év szeptember hó 11-ik napjának d. e. 9 óraja** határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbb ígérőnek becsoron alul is eladattak fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsen 1888. évi augusztus hó 30-án. **Kremmer Ferencz,** kir. bírósigi végrehajtó.

Hirdetmény.
A folyó évi szeptember hó 3-ára **Marsal József és neje** **Lőcsi lakosok** ingóságaira kitűzött **árverés** **elhalasztatik** és folyó évi **október 3-án** tartatik meg. **Dárdán, 1888. augusztus 30.**
A dárdai takarékpénztár igazgatósága mint végrehajtó.

22-9

! Legnagyobb választék !

Arany, ezüst zsebórák, inga, salon, ébresztő- és konyhaórák legjobb szerkezettel és igen csinos legújabb divatu kiállításban gyári áron kaphatók

5 évi írásbeli jó tállás mellett

SCHÖNWALD IMRE

órák és ékszerésznel.

Főüzlet:
Pécs, király-(fő) utca
a „Hattyú”-épületben.

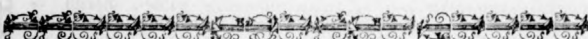
Műhely:
Pécs, király-(fő) utca
Mestris-féle ház 38. sz.

Mindennemű órajavítások bármilyen rossz karban levők saját műhelyemben legolcsóbban és legpontosabban eszközöltetnek.

Ékszer, arany és ezüsttárgyak átalakítása és javítások legcsin-

sabban és igen olcsón készíttetnek. — **Ujdonságok** dús választékban, drágakő arany-, ezüst-árak- és zsebórákban.

Első pécsi temetkezési intézet „Kegyelet”

Ó-posta-utca 22-dik szám,

elvállalja a temetkezések rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes lögmentes üveg- és nyitott halottas koszaiban, itt helyben és vidéken, olcsó és legszépséges kivitelben.

Díszes ravatalozások felállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban Raktár ére- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszorok, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelű az intézet alulírott tulajdonosi kezelszolgálatára bízva:

Hoffmann Károly, Edhoffer Ferencz, Hártl Ferencz, Szigriszt Janos, Kindl Ferencz, Lauber Rezső.

2052

GINDL ALAJOS, rendező

Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen.

Érdem-éremmel kitüntetett

Schulhof Károly Róbert

manchesteri lakos által feltalált és osztrák császári és magyar kir. kizárólagos szabadalmat nyert

Szopiana szájszesz.

Ára kicsinyben 1 lívegnek: 1 frt 05 kr. o. é

Raktárak: Göbel Kalmán gyógyszerész urnál Pécsen, Török József gyógyszerész urnál Budapesten és minden nagyobb vidéki gyógyszerésztárban. Biró János gyógyszerész urnál Kolozsvárott

Főraktár **Dr. Schulhof Adolf urnál Pécsen.** Kapható: Sipőcz István gyógyszerésztárban. Reinfeld A, Alt és Böhm üzletében.

Több mint 800 elismerő bizonyítvány orvosi tekintélyektől elismert.

2273

EIZER JÁNOS PÉCS.

Keil Alajos-féle

2371

Padlózat-fenyőmáz

(Glasur)

Bécsből

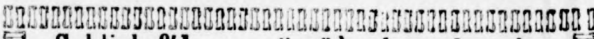
legkifünőbb mészoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaék ára 1 frt 35 kr 1 kis palaék ára 68 kr.

Viaszk-ken és

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

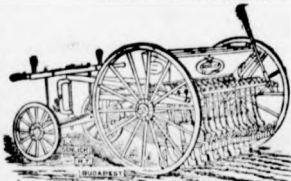
Eizer Jánosnál Pécs.

Megrendelések oly helyekről, hol raktár nincs, Keil Alajos gyári raktárához intézendők: Bécs, IV. Resselgasse 5. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt.

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság Budapesten.

Gyár és igazgatóság: VI. külső vácz ut 1696/99 Városi iroda és raktár: VI. váci körút 57.

SCHLICK-féle szab. „Triumph” és „Haladás” sorvető gépek. Szárvavető gépek, Schlick-féle szab. két- és háromvasú ekék. Schlick-féle szab. Rayol-ekék, SCHLICK és VIDATS-féle eredeti egyvasú ekék és talajművelő eszközök,

Boronák és rögtörő hengerek, Szecsakavágók, ropavágók, roparúzók, tengeri morzsolók, esőves tengeri daralók. Gőz- és járgánycséplő készülékek, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartelékreszei létszletben tartatnak — Előnyös fizetési feltételek. Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ÉS JEGYZET. Van szerencsénk ezennek t. e. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. váci körút 57. sz. a lévő iradnak legnagyobb részét a külső váci úton lévő gyárteleünkre helyezték át, mindazonáltal az eddigi iradai helyiségünkben t. üzletbarátaink könyvéne é-d-kében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési ezikeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

2171

